

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UNIVERSITĀTE
MEŽA FAKULTĀTE

Rūta Kazāka (augu zīmējumi)
Inga Straupe
Aigars Indriksons

KOKI, KRŪMI UN ZEMSEDZES AUGI LATVIJAS MEŽAUDZĒS

Mācību līdzeklis
LLU Meža fakultātes studentiem,
nozares speciālistiem un meža īpašniekiem

Jelgava, 2014

UDK 582.091 + 582.093 + 582.095

Grāmata izdota ar AS «Latvijas valsts meži» atbalstu

Vāka mākslinieciskais noformējums: Lauris Bērziņš (BALTI Group)

Konsultants: Viesturs Šulcs (augu nosaukumi)

Korektore: Agrita Grīnvalde

Maketētājs: Lauris Bērziņš (BALTI Group)

© Rūta Kazāka, augu zīmējumi

© Inga Straupe, Aigars Indriksons, teksts

© Studentu biedrība «Šalkone»

© SIA «BALTI Group», dizains

ISBN 978-9984-48-165-4

Izdevējs: Studentu biedrība «Šalkone»

Saturs

IEVADS	5
1. SUGU LATĪNISKO NOSAUKUMU RĀDĪTĀJS	6
2. SUGU LATVISKO NOSAUKUMU RĀDĪTĀJS	8
3. KOKI UN KRŪMI	10
4. ZEMSEDZES AUGI	
4.1. Puskrūmi, sīkkrūmi, lakstaugi	45
4.2. Ķērpji	168
4.3. Sūnas	171
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	179

Grāmatā izmantotie apzīmējumi:

Meža augšanas apstākļu tipu nosaukumu saīsinājumi:

Sausieņu meži:

Sl – sils

Mr – mētrājs

Ln – lāns

Dm – damaksnis

Vr – vēris

Gr – gārša

Slapjainu meži:

Gs – grīnis

Mrs – slapjais mētrājs

Dms – slapjais damaksnis

Vrs – slapjais vēris

Grs – slapjā gārša

Purvaiņu meži:

Pv – purvājs

Nd – niedrājs

Db – dumbrājs

Lk – liekņa

Āreņi (nosusinātie meži uz minerālaugsnēm):

Av – viršu ārenis

Am – mētru ārenis

As – šaurlapju ārenis

Ap – platlapju ārenis

Kūdreni (nosusinātie meži uz kūdras augsnēm):

Kv – viršu kūdrēnis

Km – mētru kūdrēnis

Ks – šaurlapju kūdrēnis

Kp – platlapju kūdrēnis

Īpašās atzīmes:

Indīgs augs

Īpaši aizsargājamā suga, kurai veidojams mikroliegums
(MK noteikumi Nr. 940, 18.12.2012., *Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un buferzonu noteikšanu*)

Īpaši aizsargājamā suga vai ierobežoti izmantojamā īpaši aizsargājamā suga
(MK noteikumi Nr. 396, 14.11.2000., *Noteikumi par īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*)

Ievads

Grāmata *Koki, krūmi un zemesdzemes augi Latvijas mežaudzēs* sniedz iespēju tuvāk iepazīties gan ar Latvijas mežaudzēs biežāk sastopamajām koku un krūmu sugām, gan arī ar zemesdzemes augiem – puskrūmiem, sīkkrūmiem, lakstaugiem, sūnām un ķērpjiem. Grāmatā ievietoti sugu attēli un īsi apraksti, īpaši norādot raksturīgos meža augšanas apstākļu tipus, kuros šīs sugas sastopamas.

Sarakstā iekļautas ne tikai Latvijas mežaudzēs sastopamās savvaļas koku un krūmu sugas, bet aprakstītas arī vairākas naturalizējušās (savvaļā pārgājušās) sugas. Zemesdzemes augu saraksts izveidots, galvenokārt iekļaujot tajā meža augšanas apstākļu tipu noteikšanā minētās sugas un pievienojot arī vēl citas mežos bieži sastopamas sugas. Turklāt aprakstītas arī tādas sugas, kas savu dekoratīvo īpašību dēļ ir apdraudētas, sastopamas reti un tādēļ ir aizsargājamas. Grāmatā aplūkotas tikai dažas no daudzajām meža ķērpju un sūnu sugām, turklāt izvēlētas tās, kuras ir biežāk sastopamas, aug uz augsnes un pēc ārējām pazīmēm ir viegli atšķiramas bez papildu zināšanām un prasmēm.

Ķērpju un sūnu attēli izveidoti, ieskenējot dabas materiālu, bet pārējie attēli ir krāsaini zīmējumi.

Sugu latīnisko nosaukumu rādītājs

KOKI UN KRŪMI

Acer platanoides L. – parastā kļava – 10. lpp.
Alnus glutinosa (L.) Gaertn. – melnalksnis – 11. lpp.
Alnus incana (L.) Moench – baltalksnis – 12. lpp.
Amelanchier spicata (Lam.) K. Koch – vārpainā korinte – 13. lpp.
Berberis vulgaris L. – parastā bārbele – 14. lpp.
Betula nana L. – pundurbērzs – 15. lpp.
Betula pendula Roth (syn. *B. verrucosa* Ehrh.) – āra bērzs (sin. kārpainais bērzs) – 16. lpp.
Betula pubescens Ehrh. – pūkainais bērzs – 17. lpp.
Carpinus betulus L. – parastais skābārdis – 18. lpp.
Cornus sanguinea L. – asinsarkanais grimonis – 19. lpp.
Corylus avellana L. – parastā lazda – 20. lpp.
Daphne mezereum L. – parastā zalktene – 21. lpp.
Euonymus europaea L. – Eiropas segļiņš – 22. lpp.
Euonymus verrucosa Scop. – kārpainais segļiņš – 23. lpp.
Fagus sylvatica L. – parastais dižskābārdis – 24. lpp.
Frangula alnus Mill. – parastais krūklis – 25. lpp.
Fraxinus excelsior L. – parastais osis – 26. lpp.

Juniperus communis L. – parastais kadikis – 27. lpp.
Lonicera xylosteum L. – parastais sausserdis – 28. lpp.
Padus avium Mill. – parastā ieva – 29. lpp.
Picea abies (L.) H. Karst – parastā egle – 30. lpp.
Pinus sylvestris L. – parastā priede – 31. lpp.
Populus tremula L. – parastā apse – 32. lpp.
Quercus robur L. – parastais ozols – 33. lpp.
Rhamnus cathartica L. – parastais pabērzs – 34. lpp.
Ribes alpinum L. – Alpu jānoga; vērene – 35. lpp.
Salix caprea L. – blīzna – 36. lpp.
Salix cinerea L. – pelēkais kārkis – 37. lpp.
Salix pentandra L. – šķetra – 38. lpp.
Sambucus racemosa L. – sarkanais plūškoks – 39. lpp.
Sorbus aucuparia L. – parastais pilādzis – 40. lpp.
Taxus baccata L. – parastā iive; platpaeģlis – 41. lpp.
Tilia cordata Mill. – parastā liepa – 42. lpp.
Ulmus glabra Huds. – parastā goba – 43. lpp.
Viburnum opulus L. – parastā irbene – 44. lpp.

ZEMSEDZES AUGI

Puskrūmi, sīkkrūmi, lakstaugi

Actaea spicata L. – vārpainā krauklene – 45. lpp.
Aegopodium podagraria L. – podagras gārša – 46. lpp.
Allium ursinum L. – laksis – 47. lpp.
Andromeda polifolia L. – daudzlapu andromeda – 48. lpp.
Anemone nemorosa L. – baltais vizbulis – 49. lpp.
Anemone ranunculoides L. – dzeltenais vizbulis – 50. lpp.
Angelica sylvestris L. – meža zirdzene – 51. lpp.
Antennaria dioica (L.) Gaertn. – divmāju kakpēdīna – 52. lpp.
Arctostaphylos uva-ursi (L.) Spreng. – parastā miltene – 53. lpp.
Asarum europaeum L. – Eiropas kumeljēda – 54. lpp.
Athyrium filix-femina (L.) Roth – parastā sievparade – 55. lpp.
Brachypodium sylvaticum (Huds.) P. Beauv. – meža īskāje – 56. lpp.
Calamagrostis arundinacea (L.) Roth – niedrveida ciesa – 57. lpp.
Calamagrostis canescens (Weber) Roth – iesirmā ciesa – 58. lpp.
Calamagrostis epigeios (L.) Roth – smiltāja ciesa – 59. lpp.
Calluna vulgaris (L.) Hull – sila virsis – 60. lpp.
Caltha palustris L. – purva purene – 61. lpp.
Campanula persicifolia L. – dižā pulkstenīte – 62. lpp.
Cardamine amara L. – rūgtā ķērsa – 63. lpp.
Carex digitata L. – pirkstainais grīslis – 64. lpp.
Carex nigra (L.) Reichard – dzelzszāle – 65. lpp.
Carex pseudocyperus L. – dižmēldru grīslis – 66. lpp.
Carex sylvatica Huds. – meža grīslis – 67. lpp.
Chaerophyllum aromaticum L. – smaržīgā kārvele – 68. lpp.
Chamaedaphne calyculata (L.) Moench – ārkauša kasandra – 69. lpp.
Chamaenerion angustifolium (L.) Scop. – šaurlapu ugunspuķe – 70. lpp.
Chimaphila umbellata (L.) W.P.C. Barton – čemuru paleks – 71. lpp.
Chrysosplenium alternifolium L. – pamīšlapu pakrēslīte – 72. lpp.
Cirsium alpina L. – Alpu raganzāle – 73. lpp.
Circaea oleraceum (L.) Scop. – lēdzerkste – 74. lpp.
Comarum palustre L. – purva vānkāja – 75. lpp.

Convallaria majalis L. – parastā kreimene; maijpuķīte – 76. lpp.
Corydalis solida (L.) Clairv. – blīvguma cīruļiņš – 77. lpp.
Crepis paludosa (L.) Moench – purva cietpiene – 78. lpp.
Cypripedium calceolus L. – dzeltenā dzegužkurpīte – 79. lpp.
Deschampsia caespitosa (L.) P. Beauv. – parastā cīpūsmilga – 80. lpp.
Deschampsia flexuosa (L.) Nees – liektā cīpūsmilga – 81. lpp.
Drosera rotundifolia L. – apallapu rasene – 82. lpp.
Dryopteris carthusiana (Vill.) H.P. Fuchs – dzeloņainā ozolpāparde – 83. lpp.
Dryopteris filix-mas (L.) Schott – melnā ozolpāparde; vīrpāparde – 84. lpp.
Empetrum nigrum L. – melnā vistene – 85. lpp.
Epipactis helleborine (L.) Cranz – platlapu dzeguzene – 86. lpp.
Equisetum hyemale L. – ziemzālā kosa – 87. lpp.
Equisetum pratense Ehrh. – pļavas kosa – 88. lpp.
Equisetum sylvaticum L. – meža kosa – 89. lpp.
Erica tetralix L. – sārtene – 90. lpp.
Eriophorum vaginatum L. – makstainā spilve – 91. lpp.
Festuca ovina L. – aitu auzene – 92. lpp.
Filipendula ulmaria (L.) Maxim. – parastā vīgrīze – 93. lpp.
Fragaria vesca L. – meža zemene – 94. lpp.
Gagea lutea (L.) Ker Gawl. – meža zeltstārite – 95. lpp.
Galeobdolon luteum Huds. – dzeltenā zeltmārite – 96. lpp.
Galium odoratum (L.) Scop. (syn. *Asperula odorata* L.) – smaržīgā madara (sin. smaržīgais miešķis) – 97. lpp.
Geum rivale L. – pļavas bitene – 98. lpp.
Geum urbanum L. – pilsētas bitene – 99. lpp.
Gymnocarpium dryopteris (L.) Newman – ozolu kailpāparde – 100. lpp.
Hepatica nobilis Mill. – zilā vizbulīte – 101. lpp.
Hieracium pilosella L. s. l. – mazā mauraga – 102. lpp.
Humulus lupulus L. – parastais apinis – 103. lpp.
Huperzia selago (L.) Bernh. ex Schrank et Mart. – apdzīra – 104. lpp.
Impatiens noli-tangere L. – meža sprigane – 105. lpp.

Iris pseudacorus L. – purva skalbe – 106. lpp.
Koeleria glauca (Spreng.) DC. – zilganā kelērija – 107. lpp.
Lathyrus sylvestris L. – meža dedestīņa – 108. lpp.
Lathyrus vernus (L.) Bernh. – pavasara dedestīņa – 109. lpp.
Ledum palustris L. – purva vaivariņš – 110. lpp.
Linnaea borealis L. – ziemeļu linneja – 111. lpp.
Lunaria rediviva L. – daudzgadīgā mēnesene – 112. lpp.
Luzula pilosa (L.) Willd. – pūkainā zemzālite – 113. lpp.
Lycopodium annotinum L. – gada staipekņis – 114. lpp.
Lycopodium clavatum L. – vālišu staipekņis – 115. lpp.
Lycopus europaeus L. – Eiropas vilknadze – 116. lpp.
Lysimachia vulgaris L. – parastā zeltene – 117. lpp.
Maianthemum bifolium (L.) F.W. Schmidt – divlapu žagatiņa – 118. lpp.
Melampyrum pratense L. – plavas nārbulis – 119. lpp.
Melica nutans L. – nokarenā pūpursmilga – 120. lpp.
Menyanthes trifoliata L. – trejlapu puplaksis – 121. lpp.
Mercurialis perennis L. – daudzgadīgā kaņepene – 122. lpp.
Milium effusum L. – plašā ēnsmilga – 123. lpp.
Molinia coerulea (L.) Moench – zilganā molīnija – 124. lpp.
Moneses uniflora (L.) A. Gray – vienziēda sūnactīņa – 125. lpp.
Mycelis muralis (L.) Dumort. – mūra mežsalāts – 126. lpp.
Orthilia secunda (L.) House – laimes palēcīte – 127. lpp.
Oxalis acetosella L. – meža zaķskābene – 128. lpp.
Oxyccoccus palustris Pers. – purva dzērvene – 129. lpp.
Paris quadrifolia L. – četrlapu čūskoga – 130. lpp.
Peucedanum palustre (L.) Moench – purva rūgdīle – 131. lpp.
Phegopteris connectilis (Michx.) Wätt – pūkainā plūksņpārde – 132. lpp.
Phragmites australis (Cav) Trin. ex Steud. – parastā niedre – 133. lpp.
Platanthera bifolia (L.) Rich. – smaržīgā naktsvijole – 134. lpp.
Poa nemoralis L. – birztales skarene – 135. lpp.
Polygonatum multiflorum (L.) All. – daudzziēdu mugurene – 136. lpp.

Potentilla erecta (L.) Raeusch. – stāvais retejks – 137. lpp.
Pteridium aquilinum (L.) Kuhn – parastā ērglpārde – 138. lpp.
Pulmonaria obscura Dumort – parastais lakacis – 139. lpp.
Pulsatilla patens (L.) Mill. – meža silpūrene – 140. lpp.
Pulsatilla pratensis (L.) Mill. – plavas silpūrene – 141. lpp.
Pyrola rotundifolia L. – apallapu ziemeļciete – 142. lpp.
Ranunculus cassubicus L. – Kašubijas gundega – 143. lpp.
Rubus caesius L. – parastā kazene – 144. lpp.
Rubus chamaemorus L. – parastā lācene – 145. lpp.
Rubus idaeus L. – meža avene – 146. lpp.
Rubus saxatilis L. – klinšu kaulene – 147. lpp.
Scirpus sylvaticus L. – meža meldrs – 148. lpp.
Scutellaria galericulata L. – bruņū ķiverene – 149. lpp.
Silene nutans L. – nokarenā plaušķene – 150. lpp.
Solanum dulcamara L. – parastais bruklārklīņš – 151. lpp.
Solidago virgaurea L. – dzeltenā zeltgalvīte – 152. lpp.
Stachys sylvatica L. – meža sārmene – 153. lpp.
Stellaria holostea L. – cietā virza; spuļģitis – 154. lpp.
Stellaria nemorum L. – birztales virza – 155. lpp.
Thelypteris palustris Schott – gludā purvpārde – 156. lpp.
Thymus serpyllum L. – mazais mārsils – 157. lpp.
Trientalis europaea L. – Eiropas septiņstarīte – 158. lpp.
Urtica dioica L. – lielā nātre – 159. lpp.
Vaccinium myrtillus L. – parastā mellene – 160. lpp.
Vaccinium uliginosum L. – parastā zilene – 161. lpp.
Vaccinium vitis-idaea L. – parastā brūklene – 162. lpp.
Veronica chamaedrys L. – birztales veronika – 163. lpp.
Veronica officinalis L. – zemtēka – 164. lpp.
Vicia sylvatica L. – meža viķis – 165. lpp.
Viola palustris L. – purva vijolīte – 166. lpp.
Viola riviniana Rchb. – Rivina vijolīte – 167. lpp.

Ķērpji

Cetraria islandica (L.) Ach. – Islandes cetrārija – 168. lpp.
Cladina arbuscula (Wallr.) Hale et W. L. – meža kladīna – 168. lpp.
Cladina rangiferina (L.) Nyl. – briežu kladīna – 169. lpp.
Cladina stellaris (Opiz.) Brodo – zvaigzņveida kladīna – 169. lpp.
Peltigera aptosa (L.) Willd. – zaļā peltigera – 170. lpp.
Peltigera canina (L.) Willd. – suņu peltigera – 170. lpp.

Sūnas

Aulacomnium palustre (Hedw.) Schwaegr – purva krokvācelīte – 171. lpp.
Climacium dendroides (Hedw.) Web et Mohr – parastā kociņsūna – 171. lpp.
Dicranum polysetum Sw. – vilņainā divzobe – 172. lpp.
Hylocomium splendens (Hedw.) B., S. et G. – spīdīgā stāvaine – 172. lpp.
Plagiochila asplenioides (L. emend. Ta11yl) Dum. – lielā greizkausiē – 173. lpp.
Plagiommium affine (Bland) T. Kop. – sausiēnes skrajlape – 173. lpp.
Plagiommium undulatum (Hedw.) B., S. et G. – vilņainā skrajlape – 174. lpp.
Pleurozium schreberi (Brid.) Mitt. – Šrēbera rūsaīne – 174. lpp.
Polytrichum commune Hedw. – parastais dzegužlīns – 175. lpp.
Polytrichum juniperinum Hedw. – kadiķu dzegužlīns – 175. lpp.
Ptilium crista-castrensis (Hedw.) De Not. – parastā strausūna – 176. lpp.
Rhodobryum roseum (Hedw.) Limpr. – parastā rožgalvīte – 176. lpp.
Rhytidiadelphus squarrosus (Hedw.) Warnst. – parastā spuraine – 177. lpp.
Rhytidiadelphus triquetrus (Hedw.) Warnst. – lielā spuraine – 177. lpp.
Sphagnum capillifolium (Ehrh.) Hedw. – smaillapu sfagns – 178. lpp.
Sphagnum magellanicum Brid. – Magelāna sfagns – 178. lpp.

Sugu latvisko nosaukumu rādītājs

KOKI UN KRŪMI

apse, parastā – *Populus tremula* L. – 32. lpp.
baltalksnis – *Alnus incana* (L.) Moench – 12. lpp.
bārbele, parastā – *Berberis vulgaris* L. – 14. lpp.
bērzs, āra (sin. bērzs, kārpainais) – *Betula pendula* Roth (syn. *B. verrucosa* Ehrh.) – 16. lpp.
bērzs, pūkainais – *Betula pubescens* Ehrh. – 17. lpp.
bližzna – *Salix caprea* L. – 36. lpp.
dižskābardis, parastais – *Fagus sylvatica* L. – 24. lpp.
egle, parastā – *Picea abies* (L.) H. Karst – 30. lpp.
goba, parastā – *Ulmus glabra* Huds. – 43. lpp.
grimonis, asinssarkanais – *Cornus sanguinea* L. – 19. lpp.
ieva, parastā – *Padus avium* Mill. – 29. lpp.
irbene, parastā – *Viburnum opulus* L. – 44. lpp.
īve, parastā; platpauglis – *Taxus baccata* L. – 41. lpp.
jāņoga, Alpu; vērene – *Ribes alpinum* L. – 35. lpp.
kadiķis, parastais – *Juniperus communis* L. – 27. lpp.
kārkls, pelēkais – *Salix cinerea* L. – 37. lpp.
kļava, parastā – *Acer platanoides* L. – 10. lpp.

ZEMSEDZES AUGI

Puskrūmi, sīkkrūmi, lakstaugi

andromeda, daudzlapu – *Andromeda polifolia* L. – 48. lpp.
apdzira – *Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank et Mart. – 104. lpp.
apinis, parastais – *Humulus lupulus* L. – 103. lpp.
auzene, aitu – *Festuca ovina* L. – 92. lpp.
avene, meža – *Rubus idaeus* L. – 146. lpp.
bebrukārkliņš, parastais – *Solanum dulcamara* L. – 151. lpp.
bitene, pilsētas – *Geum urbanum* L. – 99. lpp.
bitene, pļavas – *Geum rivale* L. – 98. lpp.
brūklene, parastā – *Vaccinium vitis-idaea* L. – 162. lpp.
ciesa, iesirmā – *Calamagrostis canescens* (Weber) Roth – 58. lpp.
ciesa, niedrveida – *Calamagrostis arundinacea* (L.) Roth – 57. lpp.
ciesa, smiltāja – *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth – 59. lpp.
cietiene, purva – *Crepis paludosa* (L.) Moench – 78. lpp.
cipušmilga, liektā – *Deschampsia flexuosa* (L.) Nees – 81. lpp.
cipušmilga, parastā – *Deschampsia caespitosa* (L.) P. Beauv. – 80. lpp.
ciritulis, blīvīguma – *Corydalis solida* (L.) Clairv. – 77. lpp.
čūskoga, četrlapu – *Paris quadrifolia* L. – 130. lpp.
dedestīna, meža – *Lathyrus sylvestris* L. – 108. lpp.
dedestīna, pavasara – *Lathyrus vernus* (L.) Bernh. – 109. lpp.
dzeguzene, platlapu – *Epipactis helleborine* (L.) Cranz – 86. lpp.
dzeguzkurpite, dzeltenā – *Cypripedium calceolus* L. – 79. lpp.
dzelzsāle – *Carex nigra* (L.) Reichard – 65. lpp.
dzērvene, purva – *Oxycoccus palustris* Pers. – 129. lpp.
ēnsmilga, plašā – *Milium effusum* L. – 123. lpp.
ērgļaparade, parastā – *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn – 138. lpp.
gārsa, podagras – *Aegopodium podagraria* L. – 46. lpp.
grīslis, dižmeldru – *Carex pseudocyperus* L. – 66. lpp.
grīslis, meža – *Carex sylvatica* Huds. – 67. lpp.
grīslis, pirkstainais – *Carex digitata* L. – 64. lpp.
gundega, Kašubijas – *Ranunculus cassubicus* L. – 143. lpp.
iskāje, meža – *Brachypodium sylvaticum* (Huds.) P. Beauv. – 56. lpp.

korinte, vārpainā – *Amelanchier spicata* (Lam.) K. Koch – 13. lpp.
krūklis, parastais – *Frangula alnus* Mill. – 25. lpp.
lazda, parastā – *Corylus avellana* L. – 20. lpp.
liepa, parastā – *Tilia cordata* Mill. – 42. lpp.
melnalksnis – *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. – 11. lpp.
osis, parastais – *Fraxinus excelsior* L. – 26. lpp.
ozols, parastais – *Quercus robur* L. – 33. lpp.
pabērzs, parastais – *Rhamnus cathartica* L. – 34. lpp.
pilādzis, parastais – *Sorbus aucuparia* L. – 40. lpp.
plūškoks, sarkanais – *Sambucus racemosa* L. – 39. lpp.
priede, parastā – *Pinus sylvestris* L. – 31. lpp.
pundurbērzs – *Betula nana* L. – 15. lpp.
sausserdis, parastais – *Lonicera xylosteum* L. – 28. lpp.
segliņš, Eiropas – *Euonymus europaea* L. – 22. lpp.
segliņš, kārpainais – *Euonymus verrucosa* Scop. – 23. lpp.
skābardis, parastais – *Carpinus betulus* L. – 18. lpp.
šķetra – *Salix pentandra* L. – 38. lpp.
zalktene, parastā – *Daphne mezereum* L. – 21. lpp.

kailpaparde, ozolu – *Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newman – 100. lpp.
kaķpēdiņa, divmāju – *Antennaria dioica* (L.) Gaertn. – 52. lpp.
kaņepene, daudzgadīgā – *Mercurialis perennis* L. – 122. lpp.
kārvele, smaržīgā – *Chaerophyllum aromatica* L. – 68. lpp.
kassandra, ārkauša – *Chamaedaphne calyculata* (L.) Moench – 69. lpp.
kaulene, klinšu – *Rubus saxatilis* L. – 147. lpp.
kazene, parastā – *Rubus caesius* L. – 144. lpp.
kelērija, zilganā – *Koeleria glauca* (Spreng.) DC. – 107. lpp.
kosa, meža – *Equisetum sylvaticum* L. – 89. lpp.
kosa, pļavas – *Equisetum pratense* Ehrh. – 88. lpp.
kosa, ziemzajā – *Equisetum hyemale* L. – 87. lpp.
krauklene, vārpainā – *Actaea spicata* L. – 45. lpp.
kreimene, parastā; maijpuķīte – *Convallaria majalis* L. – 76. lpp.
kumelpēda, Eiropas – *Asarum europaeum* L. – 54. lpp.
ķērsa, rūgtā – *Cardamine amara* L. – 63. lpp.
ķiverene, brūnu – *Scutellaria galericulata* L. – 149. lpp.
lācene, parastā – *Rubus chamaemorus* L. – 145. lpp.
lakacis, parastais – *Pulmonaria obscura* Dumort – 139. lpp.
laksis – *Allium ursinum* L. – 47. lpp.
lēdzerkste – *Cirsium oleraceum* (L.) Scop. – 74. lpp.
linneja, ziemeļu – *Linnaea borealis* L. – 111. lpp.
madara, smaržīgā (sin. miešķis, smaržīgais) – *Galium odoratum* (L.) Scop. (syn. *Asperula odorata* L.) – 97. lpp.
mārsils, mazais – *Thymus serpyllum* L. – 157. lpp.
mauraga, mazā – *Hieracium pilosella* L. s. l. – 102. lpp.
meldrs, meža – *Scirpus sylvaticus* L. – 148. lpp.
mellene, parastā – *Vaccinium myrtillus* L. – 160. lpp.
mēnesene, daudzgadīgā – *Lunaria rediviva* L. – 112. lpp.
mežsālāts, mūra – *Mycelis muralis* (L.) Dumort. – 126. lpp.
miltene, parastā – *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. – 53. lpp.
molīnija, zilganā – *Molinia caerulea* (L.) Moench – 124. lpp.

mugurene, daudziedu – *Polygonatum multiflorum* (L.) All. – 136. lpp.
 naktsvijole, smaržīgā – *Platanthera bifolia* (L.) Rich. – 134. lpp.
 nārbulis, pļavas – *Melampyrum pratense* L. – 119. lpp.
 nātre, lielā – *Urtica dioica* L. – 159. lpp.
 niedre, parastā – *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud. – 133. lpp.
 ozolparade, melnā; vīrparade – *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott – 84. lpp.
 ozolparade, dzeloņainā – *Dryopteris carthusiana* (Vill.) H.P. Fuchs – 83. lpp.
 pakrēslīte, pamišļapu – *Chrysosplenium alternifolium* L. – 72. lpp.
 palēcīte, laimes – *Orthilia secunda* (L.) House – 127. lpp.
 palēks, čemuru – *Chimaphila umbellata* (L.) W.P.C. Barton – 71. lpp.
 plaukšķene, nokarenā – *Silene nutans* L. – 150. lpp.
 plūksnparade, pūkainā – *Phegopteris connectilis* (Michx.) Watt – 132. lpp.
 pulkstenīte, dižā – *Campanula persicifolia* L. – 62. lpp.
 pumpursmilga, nokarenā – *Melica nutans* L. – 120. lpp.
 puplaksis, trejlapu – *Menyanthes trifoliata* L. – 121. lpp.
 purene, purva – *Caltha palustris* L. – 61. lpp.
 purvparade, gludā – *Thelypteris palustris* Schott – 156. lpp.
 raganzāļite, Alpu – *Circaea alpina* L. – 73. lpp.
 rasene, apaļlapu – *Drosera rotundifolia* L. – 82. lpp.
 retējs, stāvais – *Potentilla erecta* (L.) Raesch. – 137. lpp.
 rūgtīdīle, purva – *Peucedanum palustre* (L.) Moench – 131. lpp.
 sārmeņa, meža – *Stachys sylvatica* L. – 153. lpp.
 sārtene – *Erica tetralix* L. – 90. lpp.
 septiņstarīte, Eiropas – *Trientalis europaea* L. – 158. lpp.
 sievparade, parastā – *Athyrium filix-femina* (L.) Roth – 55. lpp.
 silpurene, meža – *Pulsatilla patens* (L.) Mill. – 140. lpp.
 silpurene, pļavas – *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill. – 141. lpp.
 skalbe, purva – *Iris pseudacorus* L. – 106. lpp.
 skarene, birztales – *Poa nemoralis* L. – 135. lpp.
 spilve, makstainā – *Eriophorum vaginatum* L. – 91. lpp.
 sprigane, meža – *Impatiens noli-tangere* L. – 105. lpp.

staipekņis, gada – *Lycopodium annotinum* L. – 114. lpp.
 staipekņis, vāļišu – *Lycopodium clavatum* L. – 115. lpp.
 sūnactiņa, vienzieda – *Moneses uniflora* (L.) A. Gray – 125. lpp.
 ugunspuķe, šaurlapu – *Chamaenerion angustifolium* (L.) Scop. – 70. lpp.
 vaivariņš, purva – *Ledum palustre* L. – 110. lpp.
 vārnkāja, purva – *Comarum palustre* L. – 75. lpp.
 veronika, birztales – *Veronica chamaedrys* L. – 163. lpp.
 vīgrīze, parastā – *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim. – 93. lpp.
 vijolīte, purva – *Viola palustris* L. – 166. lpp.
 vijolīte, Rivina – *Viola riviniana* Rchb. – 167. lpp.
 vīķis, meža – *Vicia sylvatica* L. – 165. lpp.
 vilknadze, Eiropas – *Lycopus europaeus* L. – 116. lpp.
 virsis, sila – *Calluna vulgaris* (L.) Hull – 60. lpp.
 virza, birztales – *Stellaria nemorum* L. – 155. lpp.
 virza, cietā; spuļģītis – *Stellaria holostea* L. – 154. lpp.
 vistene, melnā – *Empetrum nigrum* L. – 85. lpp.
 vizbulis, baltais – *Anemone nemorosa* L. – 49. lpp.
 vizbulis, dzeltenais – *Anemone ranunculoides* L. – 50. lpp.
 vizbulīte, zilā – *Hepatica nobilis* Mill. – 101. lpp.
 zaļskābene, meža – *Oxalis acetosella* L. – 128. lpp.
 zeltene, parastā – *Lysimachia vulgaris* L. – 117. lpp.
 zeltgalvīte, dzeltenā – *Solidago virgaurea* L. – 152. lpp.
 zeltmāriete, dzeltenā – *Galeobdolon luteum* Huds. – 96. lpp.
 zeltstarīte, meža – *Gagea lutea* (L.) Ker Gawl. – 95. lpp.
 zemene, meža – *Fragaria vesca* L. – 94. lpp.
 zemteka – *Veronica officinalis* L. – 164. lpp.
 zembzāļite, pūkainā – *Luzula pilosa* (L.) Willd. – 113. lpp.
 ziemiciete, apaļlapu – *Pyrola rotundifolia* L. – 142. lpp.
 zilene, parastā – *Vaccinium vitiginosum* L. – 161. lpp.
 zirdzene, meža – *Angelica sylvestris* L. – 51. lpp.
 žagatiņa, divlapu – *Maianthemum bifolium* (L.) F.W. Schmidt – 118. lpp.

Ķērpji

cetrārija, Islandes – *Cetraria islandica* (L.) Ach. – 168. lpp.
 kladīna, briežu – *Cladina rangiferina* (L.) Nyl. – 169. lpp.
 kladīna, meža – *Cladina arbuscula* (Wallr.) Hale et W. L. – 168. lpp.
 kladīna, zvaigzņveida – *Cladina stellaris* (Opiz.) Brodo – 169. lpp.
 peltigera, supu – *Peltigera canina* (L.) Willd. – 170. lpp.
 peltigera, zaļā – *Peltigera aphota* (L.) Willd. – 170. lpp.

Sūnas

divzobe, viļņainā – *Dicranum polysetum* Sw. – 172. lpp.
 dzegužlīns, kadiķu – *Polytrichum juniperinum* Hedw. – 175. lpp.
 dzegužlīns, parastais – *Polytrichum commune* Hedw. – 175. lpp.
 greizkausīte, lielā – *Plagiochila asplenoides* (L. emend. Tayl.) Dum. – 173. lpp.
 kociņsūna, parastā – *Climacium dendroides* (Hedw.) Web et Mohr – 171. lpp.
 krokvācelīte, purva – *Aulacomnium palustre* – 171. lpp.
 rožgalvīte, parastā – *Rhodobryum roseum* (Hedw.) Limpr. – 176. lpp.
 rūsaīne, Šrēbera – *Pleurozium schreberi* (Brid.) Mitt. – 174. lpp.
 sfagns, Magelāna – *Sphagnum magellanicum* Brid. – 178. lpp.
 sfagns, smaillapu – *Sphagnum capillifolium* (Ehrh.) Hedw. – 178. lpp.
 skrajlape, sausienes – *Plagiommium affine* (Bland.) T. Kop. – 173. lpp.
 skrajlape, viļņainā – *Plagiommium undulatum* (Hedw.) B., S. et G. – 174. lpp.
 spuraine, lielā – *Rhytidadelphus triquetrus* (Hedw.) Warnst. – 177. lpp.
 spuraine, parastā – *Rhytidadelphus squarrosus* (Hedw.) Warnst. – 177. lpp.
 stāvaine, spīdīgā – *Hylocomium splendens* (Hedw.) B., S. et G. – 172. lpp.
 straussūna, parastā – *Ptilium crista-castrensis* (Hedw.) De Not. – 176. lpp.

Acer platanoides L.
parastā kļava

Liels, līdz 30 m augsts kļavu dzimtas koks, var sasniegt 150–200 gadu vecumu. Zied aprīļa beigās un maijā pirms lapu plaukšanas. Auglis – divīspārnulis. Savvaļā aug mitrās un akmeņainās morēnu augsnēs, piemistrotumā auglīgos platlapju mežos, krastmalās un gravās. Meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr, Lk, Ap, Kp.

Alnus glutinosa (L.) Gaertn.
melnalksnis

Liels, 10–35 m augsts bērzu dzimtas koks ar tumšu, rievainu mizu, var sasniegt 120 gadu vecumu. Ziedkopas – spurdzes (sievišķās – 1,5 cm garas, stāvas, bet vīrišķās – 4–7 cm garas, nokarenas). Zied agri pavasarī – aprīlī un maija sākumā, pirms lapu plaukšanas. Auglis – pārkoksņējies augļu sastats, kas sākotnēji zaļš, vēlāk melns un līdzīgs čiekuram. Aug tīraudzēs un mistrojumā pārmitros mežos, krūmājos un pārpurvotās pļavās. Meža augšanas apstākļu tipi – Vrs, Grs, Db, Lk, Ap, Ks, Kp.

Alnus incana (L.) Moench
baltalksnis

Vidēja lieluma vai liels, 8–20 m augsts bērzu dzimtas koks ar gaišpelēku gludu mizu, var sasniegt 60 gadu vecumu. Zied pirms lapu plaukšanas – marta beigās un aprīlī. Auglis – pārkoksnējies augļu sastats, kas sākotnēji zaļš, vēlāk tumši brūns vai melns, līdzīgs čiekuram. Pioniersuga, strauji aizaudzē lauksaimniecības zemes – pļavas, ganības un tīrumus. Vairojas ar sēklām, kā arī atjaunojas ar celma un sakņu atvasēm. Mežos sastopams tīraudzēs un mistraudzēs. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr, Vrs.

Amelanchier spicata (Lam.) K.Koch
vārpainā korinte

Diezgan liels, 1,5–8 m augsts rožu dzimtas krūms. Zied maija beigās un jūnijā. Auglis ogveidīgs, sulīgs, zilganmelns, ar apsarmi, nogatavojas augustā. Latvijā naturalizējusies, no stādījumiem savvaļā pārgājusi suga. Aug antropogēni ietekmētos piepilsētu mežos pamežā, kāpās, sausos priežu mežos un gar dzelzceļiem. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm.

Berberis vulgaris L.
parastā bārbele

Neliels, 1–3 m augsts bārbeļu dzimtas krūms. Zied maijā un jūnija sākumā. Augļi – iegarenas, sarkanas ogas. Sastopama mežmalās, krastmalās un priežu mežos. Pameža krūms Dm, Vr augšanas apstākļu tipos.

Betula nana L.
pundurbērzs

Daudzgadīgs, mazs, 0,3–1 m augsts krūms. Zied aprīļa beigās un maijā. Aug purvos un purvainos priežu mežos. Ledus laikmeta relikts Latvijā, sastopams reti.

Betula pendula Roth (syn. *B. verrucosa* Ehrh.)
āra bērzs (sin. kārpainais bērzs)

Liels, 15–30 m augsts bērzu dzimtas koks, var sasniegt 150 gadu vecumu. Jaunie zari kaili, bagātīgi klāti ar kārpveidīgiem dziedzeriem. Ziedkopas – spurdzes, kas zied maijā pirms lapu plaukšanas. Mežos sastopams sausās un pārmitrās, ar barības vielām bagātās augsnēs, veidojot tīraudzes un mistraudzes. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm, Vr.

Betula pubescens Ehrh.
pūkainais bērzs

Vidēji liels, 10–25 m augsts bērzu dzimtas koks. Jaunie zari tūbaini apmatoti, vēlāk kaili. Stumbra miza gluda, balta. Ziedkopas – spurdzes, kas zied maijā pirms lapu plaukšanas. Plaši sastopams mēreni mitrās un pārmitrās augsnēs mežos – tūraudzēs un mistraudzēs, purvos, lauksaimniecības zemju atmatās. Meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm, Mrs, Dms, Vrs, Grs, Pv, Nd, Db, Lk, kā arī visi nosusinātie meži – āreņi un kūdreņi.

Carpinus betulus L.
parastais skābards

Neliels, 4–20 m augsts bērzu dzimtas koks vai krūms, var sasniegt 150 gadu vecumu. Ziedkopa – spurdze. Zied maijā, lapām plaukstot. Auglis – saplacināts riekstiņš ar trīsdaivainu seglapu, kuras vidējā daiva ievērojami garāka par sānu daivām. Latvijā savvaļā sastopams reti, tikai dienvidu–dienvidrietumu daļā, uz izplatības areāla ziemeļu robežas. Aug mežos ar sausām minerālaugsnēm. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr.

Cornus sanguinea (L.) Opiz
asinsarkanais grimonis

Vidēja lieluma, 1–4 m augsts grimoņu dzimtas krūms ar sarkaniem stumbriem. Zied maija beigās un jūnijā. Auglis – zilganmelns kaulenis (līdzīgajai sugai – baltajam grimonim – kaulenis balts). Latvijā naturalizējusies, no stādījumiem savvaļā pārgājusi suga. Sastopams skrajos mežos (arī nosusinātajos), krastmalu krūmājos un ceļmalās.

Corylus avellana L.
parastā lazda

Vidējs vai liels, 1,5–7 m augsts bērzu dzimtas krūms. Zied ļoti agri pavasarī – martā, aprīlī, pirms lapu plaukšanas. Vīrišķie ziedi sakārtoti spurdzēs, sievišķie – pumpurveida ziedkopā pa diviem, ārpus tās redzamas tikai tumši sarkanās dišķsnas. Augļi – rieksti, nogatavojas septembrī. Aug auglīgos mežos pamežā, krastmalās un gravās. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Vrs.

Daphne mezereum L.
parastā zalktene

Neliels, 40–160 cm augsts timēliju (zalkteņu) dzimtas krūms. Zied tūlīt pēc sniega nokušanas – aprīlī un maija sākumā, pirms lapu plaukšanas. Ziedi ļoti smaržīgi, nereti augu dēvē par meža ceriņiem. Auglis – kaulenis ar sarkanu, sulīgu apvalku, nogatavojas jūlijā. Aug vidēji mitros, auglīgos un ēnainos mežos, gravās, krastmalās un izcirtumos. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Grs, Db, Lk, Ap, Kp.

Euonymus europaea L.

Eiropas segliņš

Neliels vai vidēji liels, 1,5–4,5 m augsts celastru (kokžņaudzēju) dzimtas krūms. Zari gludi, jaunībā zaļi, vēlāk brūnpelēki. Zied maijā, jūnijā. Auglis – nokarena, sārts pogaļa, sēklas baltas, ar oranžu sēklsedzi. Aug auglīgos platlapju, platlapju–eļļu mežos un krūmājos, krastmalās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Gr.

Euonymus verrucosa Scop.
kārpainais segliņš

Neliels, 1–2,5 m augsts celastru (kokžņaudzēju) dzimtas krūms. Zari klāti ar brūnganiem dziedzeriem. Zied maijā, jūnijā. Auglis – nokarena, gaišsārta pogaļa, sēklas melnas, ar tumšsārtu sēklsedzi. Aug pamežā auglīgos platlapju, platlapju–egļu mežos un krūmājos, galvenokārt upju ielejās.

Fagus sylvatica L.
parastais dižskābardis

Liels, 20–45 m augsts dižskābaržu dzimtas koks ar pelēku, plānu, gludu mizu, var sasniegt 200–300 gadu vecumu. Vīrišķā ziedkopa – spurdze, sievišķā – divziedu ziedkopa. Zied reizē ar lapu plaukšanu maijā. Augļi – 2–3 trīsstūraini riekstiņi, ietverti koksainā augļa apvalkā, klātā ar dzeloņainiem izaugumiem. Svešzemju (introducēts) augs, labi aug auglīgās, ar trūdvielām un minerālvielām bagātās augsnēs. Sastopams stādījumos un vietām meža kultūrās, to apkaimē pāriet savvaļā. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr.

Frangula alnus Mill.
parastais krūklis

Neliels, 1,5–4 m augsts pabērzu dzimtas krūms. Zied maijā un jūnijā. Auglis – kaulenis: negatavs zaļš, tad sarkans, gatavs – violeti melns. Sastopams kā pameža suga lapkoku un jauktajos mežos, krūmājos, aizaugošās ganībās, krastmalās un gravās. Meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm, Gr, Mrs, Dms, Vrs, Grs, Nd, Db, Lk, As, Ap, Km, Ks, Kp.

Fraxinus excelsior L.
parastais osis

Liels, līdz 40 m augsts olīvu dzimtas koks, var sasniegt 200 gadu vecumu. Zied maijā. Lapas plaukst vēlu. Auglis – spārnulis. Aug dažādos mežos tīraudzēs un mistrojumā ar citiem lapkociem. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs, Db, Lk, Ap, Kp.

Juniperus communis L.
parastais kadiķis

Mūžzaļš, 0,6–3 m augsts ciprešu dzimtas krūms vai neliels koks, var sasniegt 200 un vairāk gadu vecumu. Zied aprīlī un maijā. Auglis – zili melna čiekuroga, kas nogatavojas divu gadu laikā. Sastopams priežu mežos pamežā, izcirtumos, kāpās, pļavās un ganībās. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Ln, Dm, Mrs, Dms, Am, Kv, Km, Ks.

Lonicera xylosteum L.
parastais sausserdis

Neliels, 1–3 m augsts kaprifoliju dzimtas krūms. Zied maijā, jūnijā. Augļi – spīdīgas, tumši sarkanas ogas. Aug pamežā lapkoku un jauktos mežos, krastmalās. Raksturīgjie meža augšanas apstākļu tipi – Gr, As.

Padus avium Mill.
parastā ieva

Neliels, 2–10 m augsts rožu dzimtas koks vai liels krūms. Ziedi smaržīgi, balti, sakārtoti ķekaros, zied maijā. Auglis – melns, spīdīgs kaulenis. Aug dažādos lapkoku un jauktos mežos pamežā un applūstošu krastmalu krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs, Db, Lk.

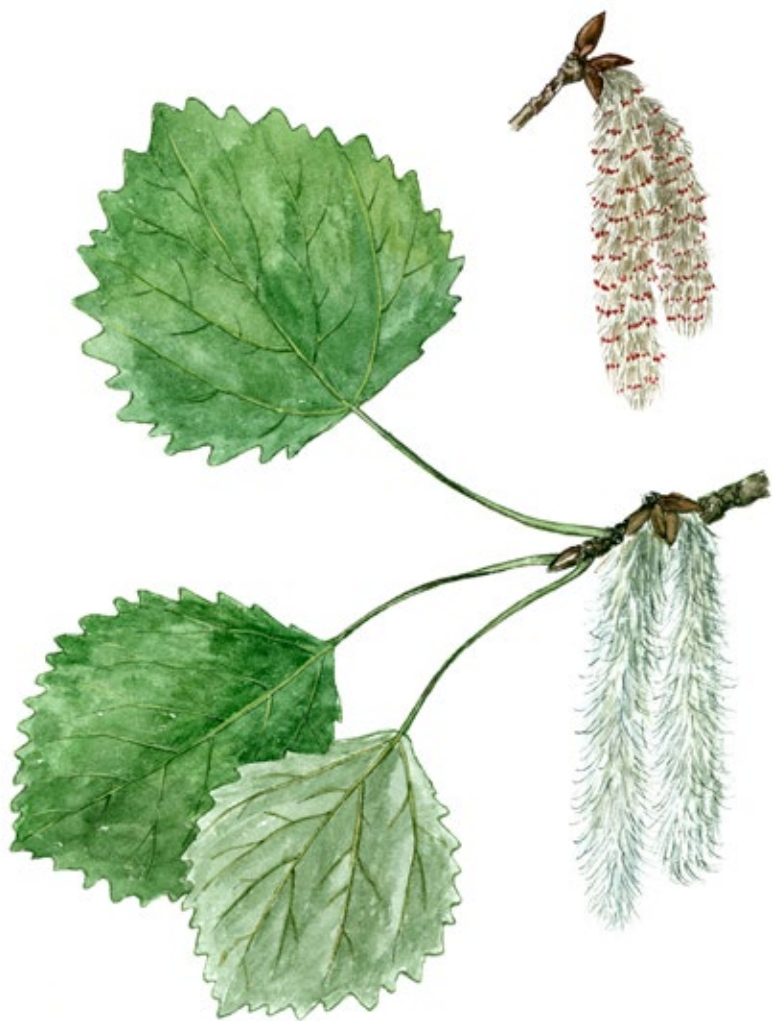
Picea abies (L.) H.Karst
parastā egle

Mūžzaļš, liels, līdz pat 40 m augsts priežu dzimtas koks, var sasniegt līdz 300 gadu vecumu. Zied maijā, jūnijā. Sēklas no čiekura izbirst pēc gada – nākamajā pavasarī. Aug mēreni auglīgās, kā arī mitrās augsnēs (galvenokārt minerālaugsnēs sausieņu mežos) tīraudzēs vai mistraudzēs. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, Dms, Vrs, Grs, Nd, Db, As, Ap, Ks, Kp. Saimnieciski augstvērtīgākās egļu audzes veidojas damaksnī un vēri.

Pinus sylvestris L.
parastā priede

Liels, līdz pat 45 m augsts, mūžzaļš priežu dzimtas koks, var sasniegt 350 gadu vecumu. Zied maijā, jūnijā. Sēklas no čiekuriem izbirst pēc diviem gadiem. Priedei ir plaša ekoloģiskā amplitūda – no kāpu smiltājiem līdz augstajiem purviem. Aug tīraudzēs un mistrojumā, valdošā suga silā, lānā, mētrājā, slapjajā mētrājā, grīnī un purvājā. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Ln, Dm, Gs, Mrs, Dms, Pv, Nd, Av, Am, As, Kv, Km, Ks, Kp. Saimnieciski augstvērtīgākās priežu audzes veidojas damaksnī.

Populus tremula L.
parastā apse

Liels, līdz 30–40 m augsts vītoli dzimtas koks ar plašu vainagu, var sasniegt 90 gadu vecumu. Zied aprīlī un maija sākumā. Aug labi drenētās, ar trūdvielām bagātās augsnēs. Vairojas ar sēklām un sakņu atvasēm. Meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr, As, Ap, Kp.

Quercus robur L.
parastais ozols

Liels, 30–35 m augsts dižskābaržu dzimtas koks, var sasniegt 500 gadu vecumu. Zied maijā, reizē ar lapu plaukšanu, augli – zīles – nogatavojas septembrī. Aug mežos piemistrojumā vai kā valdošā suga, krastmalās un gravās. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr.

Rhamnus cathartica L.
parastais pabērzs

Neliels vai vidējs, 1,5–6 m augsts pabērzu dzimtas krūms. Stumbrs ļoti zarots, ar strupiem, ērkšķainiem zariem. Zied maijā un jūnija sākumā. Auglis – melns kaulenis. Aug lapkoku un jauktajos mežos, krūmājos, īpaši krastmalās. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Grs, arī nosusinātie meži.

Ribes alpinum L.

Alpu jāņoga; vērene

Neliels, 0,8–1,5 m augsts ērkšķogu dzimtas krūms. Zied maijā. Sarkanās un bezgaršīgas ogas nogatavojas jūlijā. Aug lapkoku un jaukto mežu pamežā un krastmalu krūmājos. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Ap.

Salix caprea L.
blīgzna

Vidēji liels koks vai ļoti liels, 3–15 m augsts vītulu dzimtas krūms, var sasniegt 60 gadu vecumu. Zied no marta beigām līdz maijam. Visagrāk ziedošais vītolu ģints pārstāvis. Aug krūmājos, ceļmalās un krastmalās. Ieviešas izcirtumos un lauksaimniecības zemju atmatās. Pameža krūms Ln, Dm.

Salix cinerea L.
pelēkais kārkls

Neliels, 2–5 m augsts vītulu dzimtas koks vai liels krūms. Lapas blīvi klātas ar matiņiem, pelēkzaļas. Zied aprīlī un maijā. Aug dažādos mitros biotopos, kā arī ceļmalās. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Dms, Db.

Salix pentandra L.

šķetra

Neliels vai vidēja lieluma, 1,5–10 m augsts vītulu dzimtas krūms vai koks. Zied maijā. Noziedējušas nokarenās sievišķās spurdzes saglabājas zaros arī ziemā un nobirst tikai nākamajā pavasarī. Aug krūmājos, mežmalās, kāpās, pļavās un krastmalās.

Sambucus racemosa L.
sarkanais plūškoks

Liels, līdz 5 m augsts kaprifoliju dzimtas krūms, retāk koks. Zied maijā. Auglis – sarkans kaulenis – nogatavojas jūlijā. Latvijā naturalizējusies, no stādījumiem savvaļā pārgājusi suga. Aug dažādos mežos pilsētu tuvumā, vecos parkos, nezālienēs, krastmalās un gar dzelzceļiem.

Sorbus aucuparia L.
parastais pīlādzis

Neliels, līdz 15 m augsts rožu dzimtas koks vai krūms. Zied maijā, jūnija sākumā. Auglis – ogveidīgs, spilgti oranžsārts, sulīgs. Aug pamežā dažādos meža tipos, mežmalās, krastmalās, laukmalās un ceļmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm, Vr, Dms, Vrs, As, Ap, Kv, Ks, Kp.

Taxus baccata L.
parastā īve; platpaeqlis

Neliels, 2–2,5 m augsts īvju dzimtas mūžzaļš krūms vai retumis koks. Lēni augoša, ēncietīga suga. Zied martā, aprīlī. Sēklas nogatavojas augustā un septembrī. Sēklas klāj sulīga un spilgti sarkana sēklsedze, tāpēc nereti sugu dēvē par ogu īvi. Indīgs augs, izņemot sēklas un sēklsedzi, kuras izplata putni. Aug sausās vai slapjās minerālaugsnēs piejūras mežos Kurzemē. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr.

Tilia cordata Mill.
parastā liepa

Vidējs līdz liels, līdz 25 m augsts liepu dzimtas koks, arī krūmveidīga, var sasniegt 200–300 gadu vecumu. Ziedkopa – divžuburonis ar seglapu. Zied jūnijā un jūlijā. Auglis – riekstiņš. Aug auglīgos mežos piemistrojumā un pamežā. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Gr.

Ulmus glabra Huds.
parastā goba

Liels, 15–30 m augsts gobu dzimtas koks, var sasniegt 200–300 gadu vecumu. Lapas virspuse ļoti raupja atšķirībā no līdzīgās sugas – parastās viksnas, kam tā mīksta. Zied aprīlī un maijā pirms lapu plaukšanas. Augļi – spārnuļi – nogatavojas jūnijā. Aug platlapju un skujkoku–platlapju mežos (parasti II stāvā), plaši izplatīta krastmalās. Atjaunojas ar celma atvasēm. Raksturīgā meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr.

Viburnum opulus L.
parastā irbene

Liels, līdz 4 m augsts kaprifoliju dzimtas krūms. Zied jūnijā. Augli nogatavojas septembrī un oktobrī. Auglis – spilgti sarkans kaulenis. Sastopama mēreni mitros, auglīgos mežos, īpaši krastmalu mežos un krūmājos, kā arī aizaugošās pļavās. Meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr, Lk, As, Ap, Ks.

Actaea spicata L.
vārpainā krauklene

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 30–70 cm augsts gundegu dzimtas lakstaugs. Zied maijā un jūnija sākumā. Augļi – melnas, spīdīgas ogas. Sastopama ēnainos un auglīgos jauktajos mežos un krūmājos, visbiežāk upju ielejās. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr.

Aegopodium podagraria L.
podagras gārša

Daudzgadīgs, liels, 50–110 cm augsts čemurziežu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama ļoti dažādos biotopos: no ēnainiem mežiem, gravām un krūmājiem līdz ceļmalām un auglīgām nezālienēm. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Gr.

Allium ursinum L.
laksis

Daudzgadīgs, vidējs, 20–50 cm augsts liliju dzimtas lakstaugs. Ziedēšanas laikā augšs izdala spēcīgu ķiploku smaržu. Vasaras otrajā pusē virszemes daļas nonīkst. Sastopams reti – platlapju mežos vai krūmājos upju ielejās, retāk pārmitrajos mežos. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs.

Andromeda polifolia L.
daudzlapu andromeda

Daudzgadīgs, mūžzaļš, 10–40 cm augsts ēriku dzimtas sīkkrūms. Zied maijā, jūnijā. Sastopama sūnu un pārejas purvos, sliktņainos ūdenstilpju krastos un purvainos priežu mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gs, Mrs, Pv, Av, Kv.

Anemone nemorosa L.
baltais vizbulis

Daudzgadīgs, neliels, 10–20 cm augsts gundegu dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīlī un maijā. Sastopams mežos, skrajos krūmājos un krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, As, Ap.

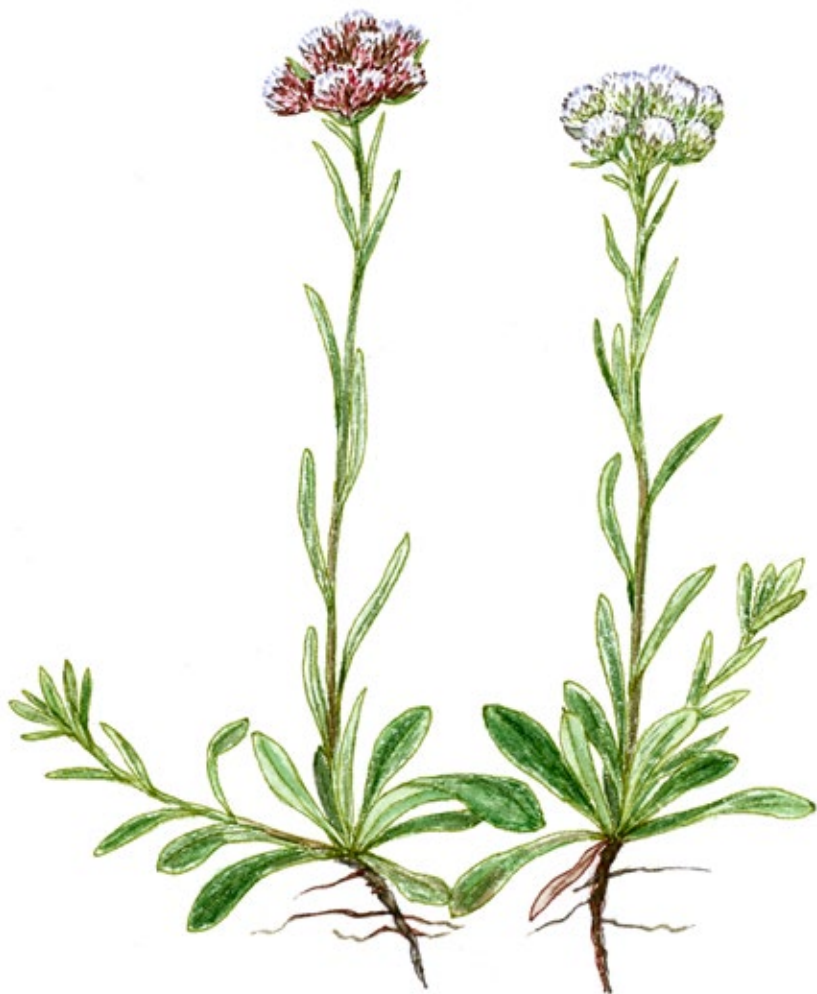
Anemone ranunculoides L.
dzeltenais vizbulis

Daudzgadīgs, neliels, 7–20 cm augsts gundegu dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīļa beigās, maijā. Sastopams auglīgās augsnēs mežos, skrajos krūmājos un krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs.

Angelica sylvestris L.
meža zirdzene

Divgadīgs vai daudzgadīgs, liels, 1–2 m augsts čemurziežu dzimtas lakstaugs. Zied jūlijā, augustā. Sastopama mitros mežos un krūmājos, aizaugošās pļavās, zāļu purvos un krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs, Nd, Db, Ap.

Antennaria dioica (L.) Gaertn.
divmāju kaķpēdiņa

Daudzgadīgs, neliels, 5–20 cm augsts kurvziežu dzimtas lakstaugs. Zied maijā un jūnijā. Sastopama gaišos, sausos mežos, mežu laucēs un izcirtumos, atklātās nogāzēs un sausieņu pļavās. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Ln.

Arctostaphylos uva-ursi (L.) Spreng.
parastā miltene

Daudzgadīgs, mūžzaļš ēriku dzimtas puskrūms ar koksainu, ložņājošu stublāju un 5–15 cm augstiem zariem. Augs klājeniski nosedz lielu platību. Zied maijā un jūnijā. Auglis – sarkans, miltains kaulenis, kas atgādina ogu. Sastopama sausos priežu mežos, atklātos un smilšainos pauguros, īpaši piejūrā. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Sl.

Asarum europaeum L.

Eiropas kumelpēda

Daudzgadīgs, neliels, 3–10 cm augsts aristolohiju dzimtas lakstaugs. Lapas ziemzaļas. Zieds nolīcis, zem lapām. Zied aprīlī un maijā. Sastopama dažādos mežos (izņemot priežu mežus), krūmājos, ēnainās strautu un upju krastu gravās. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr.

Athyrium filix-femina (L.) Roth
parastā sievpaparde

Daudzgadīga, liela, 40–130 cm augsta sievpaparžu dzimtas paparde. Lapas veido piltuvveida ceru. Sastopama dažādos auglīgos, bieži pārmitros, mežos, krūmājos, mitrās pļavās. Meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr, Grs, Db, Lk, Ap, Kp.

Brachypodium sylvaticum (Huds.) P. Beauv.
meža īskāje

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 50–120 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs. Zied jūnijā, jūlijā. Sastopama auglīgos sausieņu mežos, izcirtumos un krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr.

Calamagrostis arundinacea (L.) Roth
niedrveida ciesa

Daudzgadīgs, liels, 70–130 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs. Veido skraju ceru. Zied jūnijā, jūlijā. Sastopama auglīgos mežos un krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm, Vr, As, Ks.

Calamagrostis canescens (Weber) Roth
iesirmā ciesa

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 60–150 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama dažādos pārmitros biotopos: lapkoku mežos, pļavās, purvu apmalēs un gar ūdenstīlpēm, skujkoku un jauktajos mežos, krūmājos, sūnu purvos (uz ciņiem). Meža augšanas apstākļu tipi – Dms, Vrs, Nd, Db, As, Km, Ks.

Calamagrostis epigeios (L.) Roth
smiltāja ciesa

Daudzgadīgs, liels, 50–130 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs ar gariem, ložņājošiem sakneņiem. Ziedēšanas laikā skarai violeta, bet pēc noziedēšanas dzeltenbrūna nokrāsa. Zied jūnijā un jūlijā. Sastopama sausās, akmeņainās vietās gar dzelzceļiem, ceļmalās, sausās pļāvās un mežos. Bieži veido lielas audzes. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Ln, Am, Km.

Calluna vulgaris (L.) Hull
sila virsis

Daudzgadīgs, neliels, 20–60 cm augsts ēriku dzimtas sīkkrūms. Zied no jūlija beigām līdz septembrim. Sastopams sausos priežu mežos un to degumos, izcirtumos, kāpās, purvos. Var augt gan ļoti sausās, gan ļoti slapjās augsnēs. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Gs, Mrs, Pv, Av, Am, Kv.

Caltha palustris L.
purva purene

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 10–50 cm augsts gundegu dzimtas lakstaugs. Zied no aprīļa beigām līdz jūnijam. Bieži sastopama pārmitrās augtenēs un periodiski pārplūstošās vietās. Meža augšanas apstākļu tipi – Grs, Db, Lk.

Campanula persicifolia L.
dižā pulkstenīte

Daudzgadīgs, liels, 35–120 cm augsts pulkstenišu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama sausos mežos, krūmājos, pļāvās, krastmalu un pauguru nogāzēs. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Gr.

Cardamine amara L.
rūgtā ķērsa

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 15–50 cm augsts krustziežu dzimtas lakstaugs. Zied no maija līdz jūlijam. Sastopama mitrās vietās pļavās, purvos, mežos, krastmalās, avotainēs. Meža augšanas apstākļu tipi – Grs, Db, Lk.

Carex digitata L.
pirkstainais grīslis

Daudzgadīgs, neliels, 10–30 cm augsts grīšļu dzimtas lakstaugs. Zied aprīlī, maijā. Sastopams sausos, gaišos lapkoku un jauktajos mežos, mežmalās un krūmājos. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr.

Carex nigra (L.) Reichard
dzelzsžāle

Daudzgadīgs, neliels vai vidējs, 10–50 cm augsts grīšļu dzimtas lakstaugs. Zied jūnijā, jūlijā. Sastopama mitrās pļavās, purvos, skrajos pārmitros mežos un ūdenstilpju krastos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gs, Mrs, Dms, Vrs, Grs, Nd, Db, Av.

Carex pseudocyperus L.
dižmeldru grīslis

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 40–100 cm augsts grīšļu dzimtas lakstaugs. Zied jūnijā. Sastopams pārpurvotās krastmalās, applūstošos pazeminājumos pļavās un mežu laucēs, skrajos purvainos mežos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Db.

Carex sylvatica Huds.
meža grīslis

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 40–110 cm augsts grīšļu dzimtas lakstaugs. Zied maija beigās un jūnijā. Sastopams ēnainos lapkoku un lapkoku–egļu mežos un krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr.

Chaerophyllum aromaticum L.
smaržīgā kārvele

Daudzgadīgs, liels, 50–180 cm augsts čemurziežu dzimtas lakstaugs ar specifisku smaržu. Zied jūlijā un augustā. Sastopama auglīgos mežos, mežmalās, upju krastu gravās, krūmājos un aizaugušos parkos uz bagātām augsnēm. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Gr, Gs, Nd, Db, Lk, Ap, Kp.

Chamaedaphne calyculata (L.) Moench
ārkausa kasandra

Daudzgadīgs, neliels, mūžzaļš, 20–50 cm augsts ēriku dzimtas krūms. Zied maijā. Sastopama reti – sūnu purvos un purvainos priežu mežos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Pv.

Chamaenerion angustifolium (L.) Scop.
šaurlapu ugunspuķe

Daudzgadīgs, liels, 50–170 cm augsts naktssveču dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija beigām līdz augustam. Sastopama lielās audzēs sausos meža izcirtumos, meža degumos, mežmalās, pļavās, smilšainos atsegumos, uzbērumos un atmatās. Pazīstama kā tipisks rupjā humusa (skābā jeb jēltrūda) noārdītājs augs izcirtumos. Meža augšanas apstākļu tipi – Mr, Ln, Dm, Vr, Am, As, Km, Ks – šo tipu izcirtuma stadijā.

Chimaphila umbellata (L.) W.P.C. Barton
čemuru palēks

Daudzgadīgs, neliels, 10–25 cm augsts, ziemzaļš ziemciešu dzimtas sīkkrūms. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopams dažādos priežu mežos sausās minerālaugsnēs. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr.

Chrysosplenium alternifolium L.
pamišlapu pakrēslīte

Daudzgadīgs, neliels, 5–15 cm augsts akmeņlauzišu dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīlī un maijā. Sastopama krūmājos, pārmitros mežos, dūksnainās vietās, avotainēs. Meža augšanas apstākļu tipi – Grs, Nd, Db, Lk, Ks, Kp.

Circaea alpina L.
Alpu raganzālite

Daudzgadīgs, neliels, 7–20 cm augsts naktssveču dzimtas lakstaugs. Zied jūlijā, augustā. Sastopama mitros lapkoku un jauktajos mežos auglīgās augsnēs. Meža augšanas apstākļu tipi – Db, Lk, Ks, Kp.

Cirsium oleraceum (L.) Scop.
lēdzerkste

Daudzgadīgs, liels, 50–150 cm augsts kurvziežu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz septembrim. Sastopama pārmitros biotopos: pļāvās, krastmalās, aizaugošos grāvjos un slapjos mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Vrs, Grs, Nd, Db, Lk, Ap, Ks, Kp.

Comarum palustre L.
purva vārnkāja

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 30–80 cm augsts rožu dzimtas lakstaugs ar ložņājošu, koksainu sakneni. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama purvainās pļavās un purvos, grāvjos, pārmitros mežos un aizaugošās krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Nd, Db, Lk.

Convallaria majalis L.
parastā kreimene; maijpuķīte

Daudzgadīgs, neliels, 10–30 cm augsts liliju dzimtas lakstaugs. Zied maijā un jūnija sākumā. Augļi – sarkanīgi oranžas ogas. Bieži sastopama mežos un krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, Ap, Kp.

Corydalis solida (L.) Clairv.
blīvguma cīrulītis

Daudzgadīgs, neliels, 10–25 cm augsts magoņu dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīlī un maijā. Sastopams dažādos lapkoku mežos un krūmājos, īpaši upju krastu nogāzēs un gravās, kā arī vecos parkos. Meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr.

Crepis paludosa (L.) Moench
purva cietpiene

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 40–100 cm augsts kurvziežu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama mitrās un pārmitrās vietās pļavās, krūmājos, mežos, purvu apmalēs un krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Vrs, Grs, Db, Lk, Ap, Kp.

Cypripedium calceolus L
dzeltenā dzegužkurpīte

Daudzgadīgs, vidēji liels, 20–70 cm augsts orhideju dzimtas lakstaugs. Zied maija beigās un jūnija sākumā. Ziedi lieli, krāšņi. Sastopama ļoti reti – dažādos auglīgos mežos, biežāk uz karbonātiska cilmieža. Aug arī mežmalās un meža pļāvās. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs, Db, LK, Ap, Ak.

Deschampsia caespitosa (L.) P. Beauv.
parastā ciņusmilga

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 60–150 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs, veido blīvu ceru. Zied jūnijā, jūlijā. Sastopama gandrīz visos biotopos, izņemot sūnu purvus. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Dms, Vrs, Nd.

Deschampsia flexuosa (L.) Nees
liektā ciņusmilga

Daudzgadīgs, vidēji liels, 25–70 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs, veido skraju ceru. Zied jūnijā un jūlijā. Sastopama sausās pļavās, mežmalās un sausos priežu mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Ln, Dms, Vrs.

Drosera rotundifolia L.
apaļlapu rasene

Daudzgadīgs, sīks, 5–15 cm augsts raseņu dzimtas lakstaugs. Kukaiņēdājs. Lapas klātas ar dziedzermaņiņiem. Zied no maija beigām līdz jūlijam. Bieži sastopama pārejas un sūnu purvos, purvainos priežu mežos, staignās krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Gs, Pv.

Dryopteris carthusiana (Vill.) H.P. Fuchs
dzeloņainā ozolpaparde

Daudzgadīga, vidēja lieluma, 15–70 cm augsta vairogpaparžu dzimtas paparde. Sastopama dažādos mežos un krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, Grs, Db, Lk, As, Ap, Ks, Kp.

Dryopteris filix-mas (L.) Schott
melnā ozolpaparde; vīrpaparde

Vidēja vai liela, 50–120 cm augsta vairogpaparžu dzimtas paparde. Lapu daudz, tumšzaļas, veido piltuvveida rozeti. Sporas nobriest jūlijā un augustā. Sastopama dažādos mežos, izņemot sausus priežu mežus, un krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs, Ks, Kp.

Empetrum nigrum L.
melnā vistene

Daudzgadīgs vistepu dzimtas sīkkrūms ar garu, gulošu vai pacilu, līdz 1,2 m garu stublāju. Zied no aprīļa beigām līdz jūnijam. Auglis – melns kaulenis, kas atgādina ogu. Veido lielas, klājeniskas audzes nabadzīgās augsnēs priežu mežos, purvos, virsājos un kāpās. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mrs, Pv.

Epipactis helleborine (L.) Cranz
platlapu dzeguzene

Daudzgadīgs, vidēji liels, 25–80 cm augsts orhideju dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama krūmājos, mežmalās, skrajos lapkoku un jauktajos mežos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Ln.

Equisetum hyemale L.
ziemzaļā kosa

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 25–70 cm augsts koku dzimtas sporaugs. Stublājs ziemzaļš, stāvs, stīvs, raupjš, nezaro. Sporofilu vārpiņas veidojas reti, sporas nogatavojas augustā un septembrī. Sastopama sausos un slapjos skujkoku mežos uz minerālaugsnēm, ūdenstilpju palienēs un krastmalu krūmājos, jūrmalas kāpās, grantsbedrēs u.c. uz skābām augsnēm. Veido plašas audzes. Raksturīgi nosusinātie meža augšanas apstākļu tipi – āreņi, kūdreņi.

Equisetum pratense Ehrh.
pļavas kosa

Daudzgadīgs, neliels, 10–40 cm augsts kosa dzimtas sporaugs. Dzinumi ar sporofilu vārpiņām pavasarī izaug pirmie. Sporas nogatavojas jūnija beigās. Sastopama platlapju-skujkoku un šaurlapju mežos ar skābu augsni, krastmalu un mežmalu krūmājos, izcirtumos, grāvmalās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Dm.

Equisetum sylvaticum L.
meža kosa

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 15–80 cm augsts koku dzimtas sporaugs. Auglīgie un neauglīgie stublāji vienādi. Vienīgā koku suga, kurai zari zarojas daudzkārt. Sastopama ēnainos, mitros skujkoku, galvenokārt egļu, platlapju–skujkoku, šaurlapju mežos, mežmalās un krastmalu krūmājos, izcirtumos. Meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Vrs.

Erica tetralix L.
sārtene

Daudzgadīgs, neliels, 10–40 cm augsts ēriku dzimtas mūžzaļš sīkrūms. Zied jūlijā un augustā. Sastopama ļoti reti, tikai Latvijas rietumu daļā, galvenokārt piejūrā – skrajos priežu mežos un to laucēs, kā arī mitros, aizzēlušos degumos uz nabadzīgām smiltis un seklas kūdras augsnēm. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Gs.

Eriophorum vaginatum L.
makstainā spilve

Daudzgadīgs, vidējs, 20–70 cm augsts grīšu dzimtas lakstaugs. Veido blīvu ceru. Zied aprīļa beigās un maijā. Sastopama sūnu purvos, purvainos priežu mežos un pārpurvotos ezeru krastos. Meža augšanas apstākļu tipi – Pv, Kv.

Festuca ovina L.
aitu auzene

Daudzgadīgs, neliels, 15–50 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs, veido blīvu ceru. Sastopama sausās augtēnēs: pļāvās, atmatās, mežos, smiltājos, ceļmalās un gar dzelzceļiem. Zied no maija beigām līdz jūlijam. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr.

Filipendula ulmaria (L.) Maxim.
parastā vīgrieze

Daudzgadīgs, liels, 50–160 cm augsts rožu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz septembrim. Sastopama dažādos biotopos: pļāvās, mežos, krastmalās un purvos. Meža augšanas apstākļu tipi – Db, Lk.

Fragaria vesca L.
meža zemene

Daudzgadīgs, neliels, 5–30 cm augsts rožu dzimtas lakstaugs. Zied maijā, jūnijā. Sastopama mežos, mežmalās, izcirtumos, krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm.

Gagea lutea (L.) Ker Gawl.
meža zeltstarīte

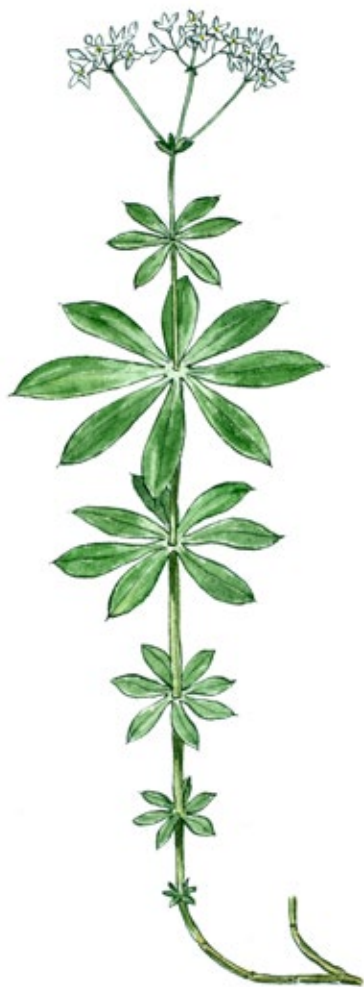

Daudzgadīgs, neliels, 5–25 cm augsts liliju dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīlī un maija sākumā. Sastopama krūmājos, lapkoku un jauktajos mežos, arī vecos parkos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Gr.

Galeobdolon luteum Huds.
dzeltenā zeltņātrīte

Vidējs, 15–35 cm augsts lūpziežu dzimtas lakstaugs. Neziedošie dzinumi ložņājoši. Zied maijā, jūnijā. Sastopama auglīgos lapkoku, skujkoku un jauktajos mežos, krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Gr, Ap, Kp.

Galium odoratum (L.) Scop. (syn. *Asperula odorata* L.)
smaržīgā madara (sin. smaržīgais miešķis)

Daudzgadīgs, neliels, 10–35 cm augsts rubiju dzimtas lakstaugs. Zied maijā, jūnijā. Sastopama platlapju un platlapju–egļu mežos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Gr.

Geum rivale L.
pļavas bitene

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 20–70 cm augsts rožu dzimtas lakstaugs. Zied no maija līdz jūlijam. Sastopama mēreni sausos, mitros un pārmitros biotopos: pļavās, krūmājos, upju un grāvju krastos, mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Grs, Lk.

Geum urbanum L.
pilsētas bitene

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 25–70 cm augsts rožu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama mežos ar vidēji auglīgām augsnēm, krūmājos, mežmalās un aizaugošās pļavās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Dm.

Gymnocarpium dryopteris (L.) Newman
ozolu kailpārde

Daudzgadīga, neliela, 10–30 cm augsta vairogpapažu dzimtas paparde. Lapas pa vienai, tām vienādmalu trīsstūra apveids. Sporas nobriest jūlijā un augustā. Sastopama dažādos skujkoku un lapkoku mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Grs, Kp.

Hepatica nobilis Mill.
zilā vizbulīte

Daudzgadīgs, neliels, 5–15 cm augsts gundegu dzimtas lakstaugs. Zied ļoti agri pavasarī – no marta beigām līdz maijam. Sastopama dažādos skujkoku, lapkoku un jauktajos mežos, krūmājos un krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Gr.

Hieracium pilosella L. s. l.
mazā mauraga

Daudzgadīgs, neliels, 10–30 cm augsts kurvziežu dzimtas lakstaugs. Zied no maija līdz augustam. Sastopama sausās vietās pļavās, mežos, mežmalās un kāpās uz smilšainas augsnes. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Sl.

Humulus lupulus L.
parastais apinis

Daudzgadīga, liela, 2–8 m augsta kaņepju dzimtas liāna ar garu, vijīgu stublāju. Zied jūlijā un augustā. Pēc noziedēšanas, pieaugot sievišķo ziedu seglapām, veidojas mīksta čiekurveida augļkopa – roga. Sastopams mēreni mitros lapkoku mežos, krastmalu krūmājos. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs.

Huperzia selago (L.) Bernh. ex Schrank et Mart.
apdzira

Mūžzaļš, neliels, 7–20 cm augsts apdziru dzimtas sporaugs. Atšķirībā no citām staipekņu sugām, sporu nesēji atrodas stublāja vidusdaļā, lapu žāklēs. Sastopama mitros egļu un platlapju-egļu mežos. Ēncietīgs meža augs. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Vr.

Impatiens noli-tangere L.
meža sprigane

Viengadīgs, vidējs vai liels, 30–120 cm augsts balzamīņu dzimtas lakstaugs. Zied jūnijā un jūlijā. Pieskaroties gatavai pogaļai, tās vārsnes skaļi plīst un atritinoties izsviež sēklas. Sastopama mitrās vietās mežos, krūmājos un krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Lk, Ap, Kp.

Iris pseudacorus L.
purva skalbe

Daudzgadīgs, liels, 60–120 cm augsts īrisu dzimtas lakstaugs. Zied no maija līdz jūlijam. Sastopama auglīgos biotopos dažādu ūdenstilpju krastmalās, pastāvīgi applūdušās ieplakās, purvu apmalēs un pārmitros lapkoku mežos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Lk.

Koeleria glauca (Spreng.) DC.
zilganā kelērija

Daudzgadīgs, vidējs, 15–60 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs ar zilganu nokrāsu, veido blīvu ceru. Zied jūnijā, jūlijā. Sastopama sausos priežu mežos, kāpās, sausās pļavās ar skraju augāja segumu. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – S1.

Lathyrus sylvestris L.
meža dedestīņa

Daudzgadīgs, liels, 60–200 cm augsts tauriņziežu dzimtas lakstaugs. Stublājs gulošs vai kāpelējošs, trausls. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama sausos, skrajos mežos, izcirtumos, ceļmalās un upju krastu nogāzēs. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Dm ar kaļķainu augsni.

Lathyrus vernus (L.) Bernh
pavasara dedestiņa

Daudzgadīgs, vidēji liels, 25–50 cm augsts tauriņziežu dzimtas lakstaugs. Zied no aprīļa beigām līdz maija beigām. Sastopama dažādos lapkoku un jauktajos mežos, krūmājos, gravās, mežmalās un izcirtumos. Raksturīgi meža augšanas apstākļu tipi ar kaļķainu augsni – Gr, Vr, Ap.

Ledum palustre L.
purva vaivariņš

Daudzgadīgs, mūžzaļš, 50–130 cm augsts ēriku dzimtas krūms ar raksturīgu smaržu. Zied jūnijā, jūlijā. Sastopams sūnu un pārejas purvos un purvainos priežu mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gs, Mrs, Pv, Av, Kv.

Linnaea borealis L.
ziemeļu linneja

Daudzgadīgs kaprifoliju dzimtas mūžzaļš sīkkrūms ar ložņājošu, līdz pat 4 m garu stublāju un 5–15 cm augstiem zariem. Zied maijā, jūnija sākumā. Sastopama skujkoku un jauktajos mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Mr, Ln.

Lunaria rediviva L.
daudzgadīgā mēnesene

Daudzgadīgs, liels, 50–150 cm augsts krustziežu dzimtas lakstaugs ar smaržīgiem ziediem. Zied jūnijā. Auglis – ovāls pākstenītis, kura šķērssiena caurspīdīga, paliek pie auga arī pēc sēklu izbīršanas. Sastopama lapkoku mežos un krūmājos uz trūdvielām bagātām augsnēm. Ēncietīga meža suga; tipiska upju ielejās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Gr.

Luzula pilosa (L.) Willd.
pūkainā zemzālīte

Daudzgadīgs, neliels, 15–30 cm augsts doņu dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīlī un maijā. Sastopama skujkoku un jauktajos mežos mēreni mitrās un sausās vietās. Meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm, Km.

Lycopodium annotinum L.
gada staipēkņis

Daudzgadīga, mūžzaļa staipēkņu dzimtas suga ar līdz 2 m garu, ložņājošu stublāju un 10–15 cm augstiem zariem. Sporofilu vārpiņas pa vienai, novietotas lapainā stumbra galā. Sporas nogatavojas jūlijā, augustā. Sastopams ēnainos egļu mežos un platlapju–skujkoku mežos uz trūdvielām bagātām augsnēm, kā arī nosusinātajos mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Vrs, As, Km, Ks.

Lycopodium clavatum L.
vālišu staipekknis

Daudzgadīga, mūžzaļa staipekņu dzimtas suga ar līdz 2 m garu, ložņājošu stublāju un 10–15 cm augstiem zariem. Sporofilu vārpiņas parasti pa 2–3 garos kātos stumbru galos. Sporas nogatavojas augustā. Sastopams sausieņu mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Mr, Ln, Dm.

Lycopodium europaeus L.
Eiropas vilknadze

Daudzgadīgs, neliels vai vidējs, 10–70 cm augsts lūpziežu dzimtas lakstaugs. Zied no jūlija līdz septembrim. Sastopama pārmitrās vietās pļavās, krastmalās, purvos, mežos, krūmājos un aizaugošos grāvjos. Meža augšanas apstākļu tipi – Lk, Db.

Lysimachia vulgaris L.
parastā zeltene

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 30–120 cm augsts pīmulu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama pļavās, krūmājos, mežos, kā arī krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Dms, Vrs, Db, Lk.

Maianthemum bifolium (L.) F.W. Schmidt
divlapu žagatiņa

Daudzgadīgs, neliels, 5–20 cm augsts liliju dzimtas lakstaugs. Zied maijā un jūnijā. Auglis – sarkana oga. Bieži sastopama ēnainos mežos un krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Mr, Ln, Dm, Vr, Vrs, Db, Am, As, Km, Ks.

Melampyrum pratense L.
plavas nārbulis

Viengadīgs, neliels, 10–40 cm augsts cūknātru dzimtas lakstaugs. Pusparazīts. Zied no jūnija līdz septembrim. Sastopams dažādos, pārsvarā sausos priežu mežos, krūmājos un purvos. Meža augšanas apstākļu tipi – Mr, Ln, Dm.

Melica nutans L.
nokarenā pumpursmilga

Daudzgadīgs, neliels, 20–60 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs, veido skraju ceru. Zied maijā un jūnijā. Sastopama dažādos mežos un krūmājos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Dm.

Menyanthes trifoliata L.
trejlapu puplaksis

Daudzgadīgs, neliels, 10–30 cm augsts puplakšu dzimtas lakstaugs ar resnu, ložņājošu sakneni. Zied no maija līdz jūlijam. Veido audzes aizaugošos ezeros, dīķos, purvos, applūstošās pļavās un ieplakās mežos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Nd.

Mercurialis perennis L.
daudzgadīgā kaņepene

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 15–40 cm augsts eiforbiju dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīlī, maijā. Sastopama blīvās grupās platlapju un jauktajos mežos un krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, Grs, Ap.

Miliun effusum L.
plašā ēnsmilga

Daudzgadīgs, liels, 60–150 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs, neveido cerus. Zied jūnijā. Sastopama auglīgos platlapju un jauktajos lapkoku–egļu mežos, krūmājos, īpaši upju ielejās un gravās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Gr.

Molinia coerulea (L.) Moench
zilganā molīnija

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 30–130 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs, veido blīvu ceru. Zied maijā, jūnijā. Sastopama purvainās un kaļķainās pļavās, zāļu purvos, skrajos, pārmitros skujkoku un jauktajos mežos, kā arī krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gs, Mrs, Dm, Av, Am.

Moneses uniflora (L.) A. Gray
vienzieda sūnactiņa

Daudzgadīgs, sīks, 5–15 cm augsts ziemciešu dzimtas lakstaugs. Zied jūnijā, jūlijā. Sastopama ēnainos un mēreni mitros skujkoku un jauktajos mežos, kā arī purvu apmalēs. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Ln.

Mycelis muralis (L.) Dumort.
mūra mežsalāts

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 30–100 cm augsts kurvziežu dzimtas lakstaugs. Zied jūlijā un augustā. Sastopams mitros mežos un krūmājos ar barības vielām bagātu un kaļķainu augsni. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Kp.

Orthilia secunda (L.) House
laimes palēcīte

Daudzgadīgs, sīks vai neliels, 7–25 cm augsts ziemciešu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija vidus līdz augustam. Sastopama dažādos mēreni sausos līdz pārmitros mežos, mežmalās un izcirtumos. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Ln, Dm, Vr, Am, Km.

Oxalis acetosella L.
meža zaķskābene

Daudzgadīgs, sīks, 5–10 cm augsts, ēncietīgs zaķskābeņu dzimtas lakstaugs. Zied maijā, jūnijā. Sastopama skujkoku, jauktajos un lapkoku mežos, krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, Grs, Db, Lk, As, Ap, Ks, Kp.

Oxycoccus palustris Pers.
purva dzērvene

Daudzgadīgs, sīks, ložņājošs ēriku dzimtas lakstaugs, kas virs zemes paceļas 4–8 cm augstumā. Zied jūnijā, jūlijā. Ogas nogatavojas septembrī. Veido klājeniskas audzes sūnu un pārejas purvos, purvainos priežu mežos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Pv.

Paris quadrifolia L.
četrlapu čūškoga

Daudzgadīgs, neliels vai vidējs, 15–50 cm augsts liliju dzimtas lakstaugs. Ēncietīga, tipiska mežu un krūmāju suga. Sastopama vidēji mitros vai pārmitros lapkoku un egļu mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Lk, Ap, Kp.

Peucedanum palustre (L.) Moench
purva rūgdille

Divgadīgs vai daudzgadīgs, liels, 70–150 cm augsts čemurziežu dzimtas lakstaugs. Zied no jūlija līdz septembrim. Sastopama pārmitros biotopos: pļāvās, krūmājos, purvos un purvainos mežos, krastmalās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Nd.

Phegopteris connectilis (Michx.) Watt
pūkainā plūksnpaparde

Daudzgadīga, neliela, 15–45 cm augsta purvpaparžu dzimtas paparde. Sastopama skujkoku un jauktajos mežos. Pēc lejup noliektā apakšējā plūksnu pāra viegli atšķirama no citām papardēm. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Gr, Db.

Phragmites australis (Cav) Trin. ex Steud.
parastā niedre

Daudzgadīgs, ļoti liels, 120–250 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs. Zied jūlijā. Plaši izplatīta, kosmopolītiska suga. Veido lielas audzes ūdenstilpju un jūras krastā, pārmitros mežos, purvos, mitrās pļāvās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Nd.

Platanthera bifolia (L.) Rich
smaržīgā naktsvijole

Daudzgadīgs, vidēji liels, 20–50 cm augsts orhideju dzimtas lakstaugs. Putekšņīcas novietotas paralēli, atšķirībā no zaļziedu naktsvijoles, kam tās slīpi atvērztas. Zied jūnijā un jūlijā. Ziedi smaržīgi. Sastopama dažādos biotopos – gan sausos, gan pārmitros mežos un krūmājos, bet visbiežāk – meža pļavās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Ln.

Poa nemoralis L.
birztales skarene

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 30–100 cm augsts graudzāļu dzimtas lakstaugs, veido skraju ceru. Zied jūnijā un jūlijā. Sastopama dažādos mežos, krūmājos un aizaugošās pļavās. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr.

Polygonatum multiflorum (L.) All.
daudzziedu mugurene

Daudzgadīgs, vidējs, 30–75 cm augsts liliju dzimtas lakstaugs. Zied maijā, jūnijā. Auglis – zilganmelna oga. Sastopama lapkoku, egļu un jauktajos mežos, īpaši upju gravās. Meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr.

Potentilla erecta (L.) Raeusch.
stāvais retējs

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 15–40 cm augsts rožu dzimtas lakstaugs. Zied no maija beigām līdz septembrim. Sastopams mēreni mitrās un pārmitrās pļāvās, skrajos mežos un purvos, ceļmalās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Dms.

Pteridium aquilinum (L.) Kuhn
parastā ērgļpaparde

Daudzgadīga, liela, 80–150 cm augsta ērgļpaparžu dzimtas paparde. Sporas veidojas reti, nogatavojas jūlijā un augustā. Sastopama nelielās grupās vai lielās audzēs mežmalās un pļāvās meža tuvumā, dažādos mežos, izcirtumos un ceļmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm.

Pulmonaria obscura Dumort
parastais lakacis

Daudzgadīgs, neliels, 10–30 cm augsts skarblapju dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīlī un maijā. Sastopams dažādos mežos, gravās un krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs.

Pulsatilla patens (L.) Mill.
meža silpurene

Daudzgadīgs, neliels, 10–30 cm augsts, dekoratīvs gundegu dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīļa beigās un maija sākumā. Sastopams diezgan reti, sausos priežu mežos un pakalnās uz karbonātaugsnēm. Meža augšanas apstākļu tipi – S1, Dm.

Pulsatilla pratensis (L.) Mill.
pļavas silpurene

Daudzgadīgs, neliels, 10–40 cm augsts gundegu dzimtas lakstaugs. Zied aprīļa beigās un maijā. Sastopama piejūras un kontinentālajās kāpās, sausos priežu mežos, smilšainās nogāzēs. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr.

Pyrola rotundifolia L.
apalļapu ziemciete

Daudzgadīgs, neliels, 15–30 cm augsts ziemciešu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija vidus līdz augustam. Sastopama dažādos mežos un krūmājos. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Vrs.

Ranunculus cassubicus L.

Kašūbijas gundega

Daudzgadīgs, vidēji liels, 30–60 cm augsts gundegu dzimtas lakstaugs. Zied agri pavasarī – aprīlī un maijā. Sastopama auglīgās, mēreni mitrās, irdenās augsnēs lapkoku un jauktajos mežos, krūmājos, parkos un upju krastu gravās. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr.

Rubus caesius L.
parastā kazene

Neliels, 60–160 cm augsts rožu dzimtas krūms. Zied maijā, jūnijā. Auglis – zilgans, ar apsarmi klāts, sulīgu kaulēņu kopauglis, nogatavojas augustā. Sastopama krūmājos, mežmalās, upju krastu nogāzēs, ceļmalās.

Rubus chamaemorus L.
parastā lācene

Daudzgadīgs, neliels, 5–30 cm augsts rožu dzimtas lakstaugs. Zied maijā, jūnija sākumā. Auglis – sākumā sārts, vēlāk dzeltaini dzeltens, sulīgs kaulēņu kopauglis, nogatavojas jūlijā. Sastopama purvos un purvainos mežos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Pv.

Rubus idaeus L.
meža avene

Divgadīgs, liels, līdz 2 m augsts rožu dzimtas krūms. Pirmā gada dzinumi neziedoši, otrā gada – ziedoši. Zied maijā, jūnijā. Auglis – sārti violetu, sulīgu kauleņu kopauglis, nogatavojas jūlija beigās, augustā. Sastopama krūmājos, izcirtumos, ceļmalās un krastmalās. Raksturo ar slāpekli bagātas augsnes.

Rubus saxatilis L.
klinšu kaulene

Daudzgadīgs, neliels, 10–30 cm augsts rožu dzimtas lakstaugs. Zied maijā. Sarkans, sulīgs kaulēņu kopauglis nogatavojas jūlijā. Sastopama dažādos mežos, izcirtumos, mežmalās un krūmājos uz vidēji auglīgām augsnēm. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Vrs, As, Ap, Ks.

Scirpus sylvaticus L.
meža meldrs

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 40–150 cm augsts grīšļu dzimtas lakstaugs. Veido skraju ceru. Zied jūnijā un jūlijā. Sastopams pārmitrās vietās mežos un krūmājos, pļavās, purvos, krastmalās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Db.

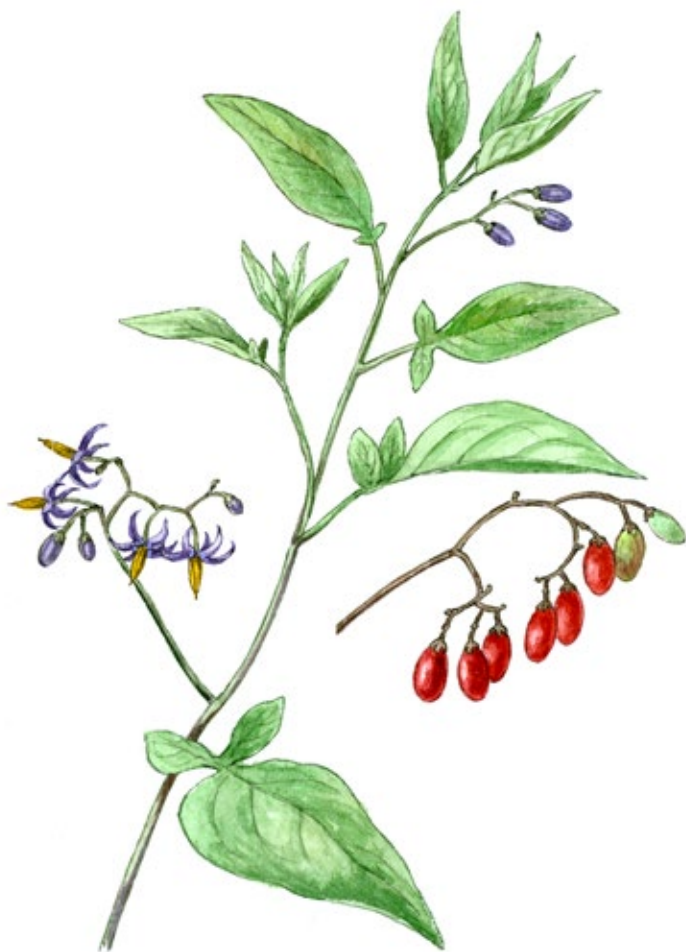
Scutellaria galericulata L.
bruņu ķiverene

Daudzgadīgs, vidējs vai paliels, 15–80 cm augsts lūpziežu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama mitros ūdenstīlpu krastos, purvos, pārmitros mežos un pļavās, kā arī aizaugošos grāvjos. Meža augšanas apstākļu tipi – Grs, Db.

Silene nutans L.
nokarenā plaukšķene

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 20–70 cm augsts neļķu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz septembrim. Sastopama sausos priežu mežos, mežmalās, sausās pļavās un upju krastu nogāzēs, arī kāpās un smiltājos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – S1.

Solanum dulcamara L.
parastais bebrukārkliņš

Daudzgadīgs, dažāda lieluma, 30–180 cm augsts nakteņu dzimtas lakstaugs. Stublājs kāpelējošs, zarains, pie pamata koksnains. Zied no jūnija līdz septembrim. Auglis – sarkana oga. Sastopams pārmitros biotopos: mežos, krūmājos, grāvjos, purvu apmalēs un krastmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Lk, Db.

Solidago virgaurea L.
dzeltenā zeltgalvīte

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 20–100 cm augsts kurvziežu dzimtas lakstaugs. Zied no jūlija līdz oktobrim. Sastopama sausos mežos un krūmājos, izcirtumos, sausās pļavās, ceļmalās un mežmalās. Meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm.

Stachys sylvatica L.
meža sārmene

Daudzgadīgs, vidējs vai liels, 30–100 cm augsts lūpziežu dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama dažādos auglīgos mežos un krūmainās pļavās. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Grs.

Stellaria holostea L.
cietā virza; spuļģītis

Daudzgadīgs, neliels, 10–35 cm augsts neļķu dzimtas lakstaugs. Zied maijā un jūnijā. Sastopama lapkoku un jauktajos mežos, krūmājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr.

Stellaria nemorum L.
birztales virza

Daudzgadīgs, vidēja lieluma, 20–60 cm augsts neļķu dzimtas lakstaugs. Zied no maija līdz jūlijam. Sastopama lapkoku un jauktajos mežos un krūmājos, ēnainās, mitrās vietās, īpaši upju ielejās, ar barības vielām bagātās augsnēs. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, Lk, Kp.

Thelypteris palustris Schott
gludā purvpaparde

Daudzgadīga, neliela vai vidēja lieluma, 20–80 cm augsta purvpaparžu dzimtas paparde. Sastopama pārmitros mežos un krūmājos, purvos, purvainās pļavās un staignos ūdenstilpju krastos. Meža augšanas apstākļu tipi – Db, Lk.

Thymus serpyllum L.
mazais māršils

Daudzgadīgs, zems, 5–10 cm augsts lūpziežu dzimtas sīkkrūms ar ložņājošu, koksainu stublāju. Veido paklājveida audzi. Viss augs ļoti smaržīgs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopams sausās pļavās, pakalnos, priežu mežos, kāpās un gar dzelzceļiem. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Sl.

Trientalis europaea L.
Eiropas septiņstarīte

Daudzgadīgs, neliels, 5–20 cm augsts pīrmulu dzimtas lakstaugs. Zied no maija beigām līdz jūlijam. Sastopama dažādos mežos un krūmājos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Vr.

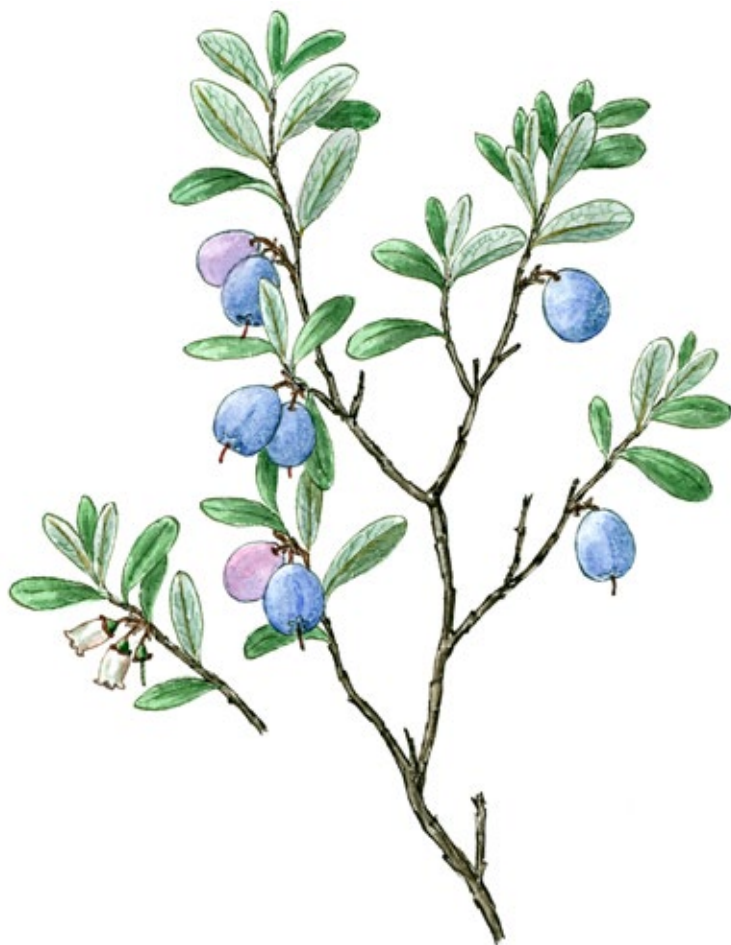
Urtica dioica L.
lielā nātre

Daudzgadīgs, liels, 60–170 cm augsts nātru dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz septembrim. Sastopama dažādos biotopos: mežos un pļavās, nezālienēs un izgāztuvēs. Auglīgās vietās veido blīvas audzes. Meža augšanas apstākļu tipi – Lk, Kp.

Vaccinium myrtillus L.
parastā mellene

Daudzgadīgs, vidējs, 15–50 cm augsts ēriku dzimtas vasarzaļš sīkkrūms. Zied maijā. Ogas nogatavojas jūlija beigās, augustā. Sastopama gandrīz visos meža tipos, krūmājos, izcirtumos, purvos. Raksturīgākie meža augšanas apstākļu tipi – Mr, Ln, Dm, Mrs, Dms.

Vaccinium uliginosum L.
parastā zilene

Daudzgadīgs, vasarzaļš, 30–120 cm augsts ēriku dzimtas puskrūms. Zied maijā un jūnija sākumā. Sastopama pārejas un sūnu purvos, purvainos skujkoku mežos, pārmitros izcirtumos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gs, Mrs, Pv, Kv.

Vaccinium vitis-idaea L.
parastā brūklene

Daudzgadīgs, mūžzaļš, neliels, 5–20 cm augsts ēriku dzimtas sīkkrūms. Zied jūnijā. Ogas nogatavojas jūlija beigās, augustā. Ļoti bieži sastopama sausos priežu mežos, izcirtumos un purvos uz ciņiem. Meža augšanas apstākļu tipi – Mr, Ln, Gs, Mrs, Dms, Pv, kā arī āreņi un kūdreņi.

Veronica chamaedrys L.
birztales veronika

Daudzgadīgs, neliels, 10–35 cm augsts cūknātru dzimtas lakstaugs. Zied no maija līdz oktobrim. Sastopama visdažādākajos biotopos: nezālienēs, ceļmalās, pļavās, mežos un krūmājos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Dm.

Veronica officinalis L.
zemteka

Daudzgadīgs, neliels, 10–30 cm augsts cūknātru dzimtas lakstaugs. Zied no jūnija līdz augustam. Sastopama sausos priežu mežos, mežmalās un izcirtumos, uz meža takām. Raksturīgie meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm.

Vicia sylvatica L.
meža vīķis

Daudzgadīgs tauriņziežu dzimtas lakstaugs ar 50–150 cm garu, kāpelējošu stumbru. Zied jūnijā, jūlijā. Sastopams mežmalās, skrajos mežos, mežu laucēs un izcirtumos, krūmājos, krastmalās. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Dm.

Viola palustris L.
purva vijolīte

Daudzgadīgs, sīks, 5–10 cm augsts vijolišu dzimtas lakstaugs. Zied no maija līdz jūlija vidum. Sastopama mitros, purvainos mežos un pļāvās, arī purvos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dms, Db.

Viola riviniana Rchb.

Rivina vijolīte

Daudzgadīgs, neliels, 5–20 cm augsts vijolišu dzimtas lakstaugs. Zied no maija līdz jūlijam. Sastopama dažādos mežos, meža pļāvās, izcirtumos un krūmājos. Raksturīgais meža augšanas apstākļu tips – Dm.

Cetraria islandica (L.) Ach.

Islandes cetrārija

Krūmu ķērpis. Laponis olīvzaļš, sausos apstākļos – gaiši brūngans, gar lapoņa malām «skropstiņas». Aug uz smilšainas, barības vielām nabadzīgas augsnes priežu mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr.

Cladina arbuscula (Wallr.) Hale & W. L.

meža kladīna

Krūmu ķērpis. Laponis gaiši zaļi pelēks, ļoti zarains, zari izplesti uz visām pusēm. Aug uz smilšainām un kūdras augsnēm atklātās vietās priežu mežos, kā arī uz ciņiem sūnu purvos. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Pv (uz ciņiem).

Cladina rangiferina (L.) Nyl.
briežu kladīna

Krūmu ķērpis. Laponis zilganpelēks. Aug uz smilšainas augsnes atklātās vietās priežu mežos un uz ciņiem sūnu purvos. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Pv (uz ciņiem).

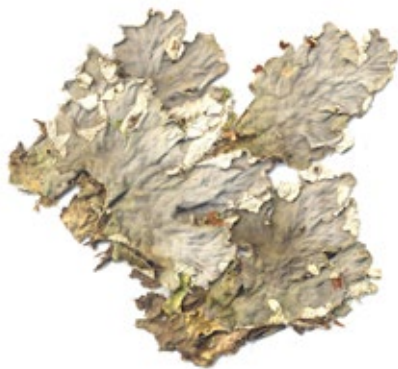
Cladina stellaris (Opiz.) Brodo
zvaigžņveida kladīna

Krūmu ķērpis. Laponis gaiši pelēks ar smalkiem zvaigžņveida zariem, kas veido blīvus kupolus. Aug uz smilšainas augsnes atklātās vietās priežu mežos un uz ciņiem sūnu purvos. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr.

Peltigera aptosa (L.) Willd.
zaļā peltigera

Lapu ķērpis. Laponis pelnu pelēks, bet mitrumā – spilgti zaļš. Uz lapaņa sīki kārpveida izaugumi – cefalodijas. Lapaņa apakšpuse gaiša, ar biezu, melnu dzīslojumu. Aug uz smilšainas augsnes priežu mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Ln.

Peltigera canina (L.) Willd.
suņu peltigera

Lapu ķērpis. Laponis pelnu pelēks vai brūngani pelēks, tā apakšpuse gaiša, ar iesārtu nokrāsu, vidusdaļā tumšāka. Aug uz smilšainas augsnes priežu mežos, uz koku pamatnes un celmiem. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Ln.

Aulacomnium palustre (Hedw.) Schwaegr.
purva krokvācelīte

Stumbri 5–15 cm augsti, vienkārši, gandrīz līdz galotnei klāti ar biezu, brūnu rizoīdu tūbu, zaru maz. Lapas šauri lancetiskas. Gaišās vietās stumbri stingri, ar blīvu lapojumu, veidojas blīvas, zaļas vai dzeltenī zaļas velēnas, savukārt apēnojumā augi tievi, lapojums irdens un velēnas tumši zaļas. Aug vidēji mitrās un mitrās vietās, trūdvielām bagātās un kūdras augsnēs mežos, purvainās pļavās, pārejas un augstajos purvos – uz ciņiem, aizaugošās krastmalās. Var sastapt mikroieplakās visos meža augšanas apstākļu tipos. Raksturīgākie meža augšanas apstākļu tipi – Gs, Mrs, Dms, Pv, Nd, Kv.

Climacium dendroides (Hedw.) Web et Mohr
parastā kociņsūna

Stumbrs 3–10 cm augsts. No primārā stumbra, kas atrodas horizontāli substrātā, vertikāli uz augšu atiet sekundārie stumbri, kuriem raksturīgs kociņveidīgs zarojums, veidojot zaru pušķi. Veido atsevišķus augus vai ļoti skrajās velēnas uz augsnes mitrās vietās lapu un skujkoku mežos (izņemot smilts augsnēs), zālajos, zāļu purvos, pelēkajās kāpās. Meža augšanas apstākļu tipi – Gr, Dms, Vrs, Grs, Nd, Db, Lk.

Dicranum polysetum Sw.
viļņainā divzobe

Stumbrs stāvs, 10–12 cm augsts, klāts ar blīvu, baltu vai gaiši brūnu rizoīdu tūbu. Lapas atstāvošas, viļņainas. Veido gaiši zaļas, dzeltenzaļas vai salmdzeltenas velēnas, izžuvušas – dzeltenīgi brūnas, skrajās vai blīvas, uz sausām vai vidēji mitrām smiltis vai smilšmāla augsnēm, kūdras, arī pie celmiem un koku pamata jauktu koku un skujkoku mežos, purvainās vietās un sūnu purvos uz ciņiem. Kosmopolitiska suga. Meža augšanas apstākļu tipi – Ln, Dm, Vr, Gs, Mrs, Dms, Vrs, Pv, Nd, Av, Am, As, Kv, Km, Ks.

Hylocomium splendens (Hedw.) B., S. et G.
spīdīgā stāvaine

Stumbrs līdz 15 cm augsts, augam raksturīgs stāvokums (katra gada dzinums veido vienu stāvu). Veido dzeltenīgi zaļas, skrajās velēnas uz sausām un vidēji mitrām minerālaugsnēm un kūdras augsnēm lapkoku, skujkoku un jauktu koku mežos, virsājos, zālājos. Viena no izplatītākajām meža sūnām, sastopama visos meža tipos.

Plagiochila asplenioides (L.emend. Tayl.) Dum.
lielā greizkausīte

Divmāju augs. Stumbrs pacils, līdz 10 cm augsts, bez zariem vai zarojas no pamata. Lapas gandrīz apaļas, bez dzīslas, uz stumbra divās blīvās rindās. Veido blīvas, tumši dzeltenī zaļas velēnas uz skābas un bāziskas augsnes, kūdras, kā arī trupošas koksnes. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, Vrs, Grs, Nd, Db, Lk, As, Ap, Ks, Kp.

Plagiomnium affine (Bland.) T.Kop.
sausienes skrajlape

Augam divējādi stumbri: neauglīgie stumbri ložņājoši vai nokareni, 8–10 cm gari, visā garumā vai galotnē ar rizoīdiem piestiprinājušies pie substrāta, savukārt, auglīgie stumbri stāvi, līdz 4 cm augsti. Lapas plati eliptiskas, ar dzīslu. Velēnas skrajas, tumši zaļas, aug uz sausām, vidēji mitrām, ar trūdvielām bagātām minerālaugsnēm vai nosusinātām kūdras augsnēm galvenokārt lapkoku mežos un zālājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, Dms, Vrs, As, Ap, Ks, Kp.

Plagiomnium undulatum (Hedw.) B., S. et G.
viļņainā skrajlape

Augam divējādi, 12–15 cm gari stumbri: neauglīgie stumbri noliekti, bez zariem, savukārt auglīgie stumbri galotnē zaraini un atgādina mazus kociņus. Lapas šķērsām viļņainas, mēlesveida (līdz 1,5 cm garas), ar dzīslu. Velēnas skrajas, gaiši zaļas, aug uz mitrām vai slapjām augsnēm lapkoku un skujkoku (egļu) mežos, zalājos un mitrājos. Meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr, Vrs, Grs, Db, Lk, As, Ap, Ks, Kp.

Pleurozium schreberi (Brid.) Mitt.
Šrēbera rūšaine

Stumbrs guļošs, pacils vai stāvs, 5–15 cm garš, sarkanbrūns vai tumši sarkans, zari simetriski. Velēnas skrajas, spīdīgas, gaiši zaļas vai dzeltenīgas, aug uz smilšainām, trūdvielām bagātām vai kūdras augsnēm. Sastopama visos meža augšanas apstākļu tipos (slapjajos mežos – uz ciņiem), pie koku pamatnes, uz celmiem, uz trūdošas koksnes, virsājos, sausās pļavās, augstajos purvos uz ciņiem, salmu jumtiem, kristāliskiem iežiem. Kosmopolītiska suga.

Polytrichum commune Hedw.
parastais dzegužlins

Lielākā dzegužlinu suga. Stumbrs stāvs, 15–40 cm augsts, bez zariem, blīvi klāts ar lapām. Veido plašas, skrajās, tumši zaļas velēnas skujkoku un lapkoku mežos ar sausām un slapjām minerālaugsnēm, slapjām un nosusinātām kūdras augsnēm, ieplakās, kur sākas pārpurvošanās, kā arī sūnu purvos. Meža augšanas apstākļu tipi – Mr, Ln, Dm, Vr, Gs, Mrs, Dms, Vrs, Pv, Nd, Av, Am, AS, Kv, Km, Ks.

Polytrichum juniperinum Hedw.
kadiķu dzegužlins

Stumbrs līdz 10 cm augsts, tikai pašā apakšā klāts ar rizoīdu tūbu vai bez tās. Lapas sausā stāvoklī pieguļošas, mitrā – atstāvošas platā leņķī. Veido skrajās, zilgani zaļas vai zilgani brūnas velēnas uz sausām, smilšainām augsnēm, reti uz nosusinātām kūdras augsnēm skujkoku mežos, sūnu un pārejas purvos, pelēkajās kāpās. Meža augšanas apstākļu tipi – Sl, Mr, Km, Ks.

Ptilium crista-castrensis (Hedw.) De Not.
parastā straussūna

Stumbrs līdz 15 cm augsts, ar divpusēji simetriskiem zariem, uz galotnes pusi zari pakāpeniski īsāki – augs atgādina putna spalvu. Velēnas skrajās, dzeltenī vai gaiši zaļās, spīdīgas. Uz vidēji mitrām un mitrām augsnēm egļu, jauktu un lapkoku mežos, zālajos. Meža augšanas apstākļu tipi – visbiežāk Mrs, Dms, retāk Sl, Mr, Dm, Vr, Gs, Pv, Nd, Kv, Km, Ks, Kp.

Rhodobryum roseum (Hedw.) Limpr.
parastā rožgalvīte

Stumbri līdz 5 cm augsti, brūni, stāvi, bez zariem. Stumbra augšdaļā veidojas otrādi olveidīgu lapu mieturis (to skaits līdz 20, turklāt uz stumbra var būt vairāki lapu mieturi). Veido atsevišķus augus vai ļoti skrajās velēnas. Aug vidēji mitrās un mitrās vietās, uz trūdvielām bagātām augsnēm skujkoku, lapkoku un avotainos mežos. Meža augšanas apstākļu tipi – Vr, Gr, Vrs, Grs, Nd, Db, Lk, As, Ap, Ks, Kp.

Rhytidiadelphus squarrosus (Hedw.) Warnst.
parastā spuraine

Stumbrs 3–12 cm augsts, pacils vai guļošs, nezarots vai vāji neregulāri zarots. Stumbra lapas atskabargaini atliekušās, augs atgādina vilnas dzīparu. Veido samērā skrajās, gaiši zaļās vai dzeltenī zaļās velēnas uz sausām, vidēji mitrām un slapjām minerālaugsnēm skujkoku mežos, mežmalās, mitros vai īslaicīgi pārplūstošos zālajos, parku zālienos, māju pagalmos. Meža augšanas apstākļu tipi – Mr, Dm, Mrs, Dms.

Rhytidiadelphus triquetrus (Hedw.) Warnst.
lielā spuraine

Stumbrs līdz 18 cm augsts, nesimetriski zarots. Lapas stumbra un zaru galos veido blīvākas grupas – «kamoliņus». Velēnas skrajās, tumši zaļās vai dzeltenīgas, augs uz vidēji mitrām augsnēm lapkoku, skujkoku un jauktu koku mežos dažādos meža augšanas apstākļu tipos, kaļķainos zālajos, pelēkajās kāpās. Meža augšanas apstākļu tipi – Dm, Vr, Gr, Dms, Vrs, Grs, Nd, Db, Lk, Am, As, Ap, Km, Ks, Kp.

Sphagnum capillifolium (Ehrh.) Hedw.
smaillapu sfagns

Augs līdz 15 cm garš, daudzkrāsains – zaļgans, sarkani dzeltenīgs un sarkans. Galotnes pušķis mazs, blīvs, ieapaļš. Veido ļoti blīvas velēnas uz vidēji mitrām augsnēm skujkoku mežos un purvos. Meža augšanas apstākļu tipi – Mrs, Dms, retāk Gs, Vrs, Pv, Nd, Kv, Ks.

Sphagnum magellanicum Brid.
Magelāna sfagns

Augi sarkanīgi brūni, lielā apēnojumā arī zaļgani. Stumbra lapas mēlveidīgas (līdz 2 mm garas), savukārt zaru lapas – plati olveidīgas (līdz 2,5 mm garas). Aug uz slapjām kūdras augsnēm skujkoku mežos, kur sākusies pārpurvošanās, un purvos. Meža augšanas apstākļu tipi – Gs, Mrs, Dms, Vrs, Pv, Nd, Kv, Km, Ks.

Izmantotā literatūra

1. Āboliņa, A., 2001. Latvijas sūnu saraksts. No: Latvijas veģetācija, 3. Rīga, 47.–85.lpp.
2. Āboliņa, A., Vimba, E., 1959. *Latvijas PSR mežu ķērpju un sūnu noteicējs*. Rīga, Latvijas Valsts izdevniecība, 196 lpp.
3. Bušs, K., 1981. *Meža ekoloģija un tipoloģija*. Rīga, Zinātne, 68 lpp.
4. Gavrilova, Ģ., Šulcs, V., 1999. *Latvijas vaskulāro augu flora. Taksonu saraksts*. Rīga, LU Bioloģijas institūts, 133 lpp.
5. Latvijas daba. Enciklopēdija, 6. sējums, 1998. Kavacs G. (red.), Rīga, Preses nams, 599 lpp.
6. Latvijas PSR flora I, 1953. Galenieks P. (red.), Rīga, Latvijas Valsts izdevniecība, 484 lpp.
7. Latvijas PSR flora II, 1955. Galenieks P. (red.), Rīga, Latvijas Valsts izdevniecība, 414 lpp.
8. Latvijas PSR flora III, 1957. Galenieks P. (red.), Rīga, Latvijas Valsts izdevniecība, 459 lpp.
9. Latvijas PSR flora IV, 1959. Galenieks P. (red.), Rīga, Latvijas Valsts izdevniecība, 524 lpp.
10. Meža enciklopēdija. 1. sējums, 2003. Broks J. (red.), Rīga, Zelta grauds, 368 lpp.
11. Meža sūnas. Briofloras etaloni mežierīcības vajadzībām, 1965. Latvijas Zinātniski pētnieciskais mežsaimniecības problēmu institūts. Rīga, Latvijas Aerofoto mežierīcības kantoris, 157 lpp.
12. Piterāns, A., 2001. Latvijas ķērpju konspekts. No: Latvijas veģetācija, 3. Rīga, 5.–46.lpp.
13. Sugu enciklopēdija. Latvijas daba. Augi. [tiešsaiste] [skatīts 02.12.2013]. Pieejams: <http://www.latvijasdaba.lv/augi/>
14. Strazdiņa, L., Liepiņa, L., Mežaka, A., Madžule, L., 2011. *Sūnu ceļvedis dabas pētniekiem*. Rīga, LU akadēmiskais apgāds, 126 lpp.

